

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Pred shodom zaupnikov narodnonapredne stranke.

V.

Splošna in enaka volilna pravica se da pošteno in pravično izvesti samo na en način, da se namreč razdele mandati zgolj in edino po številu volilcev, tako, da pride vselej na gotovo enako število volilcev en mandat. Ko bi se volilna reforma tako izvedla, bi sicer klerikalci in agrarci imeli večino v parlamentu in ta večina bi bila slovenska in bi se torej taki volilni reformi s slovenskega narodnega stališča ne moglo ugovarjati. Tudi dr. Tavčar je pričakoval take reforme, ko je v deželni zbor glasoval za dotični predlog, kajti rekel je izrečno, da se ukloni splošni in enaki volilni pravici samo zaradi tega, ker upa, da pomore Slovanom do vladanja v državi.

Gautscheva reforma pa je krivična in pristranska. V narodnostnem oziru protežira Nemce na škodo Slovanov. Z njo se pač hoče uvesti splošna, ne pa tudi enaka volilna pravica. Gautsch hoče politični vpliv enostransko razdeliti ne samo vobče, nego tudi specialno med Slovenci. Na Štajerskem in na Koroškem hoče s pomočjo izdajalskih kranjskih klerikalcev oropati slovenski narod za primerno zastopstvo, na Kranjskem pa je poteptal tiste principe, katerih se je v drugih kronovinah krčevito držal, kajti dočim drugod rešuje z najzvišnejšimi sredstvi nemško meščanstvo — glej celjsko mestno skupino — je na Kranjskem vse izvenljubljansko meščanstvo in vse industrijalno delavstvo vrzel klerikalcem pod nož. Drugod se je postavil na stališče, da mora tudi meščanstvo in delavstvo imeti primeren zastop, na Kranjskem pa je pohodil ta princip in si je na ta način kupil pomoč kranjskih klerikalcev za oro-

panje koroških in štajerskih Slovencev.

Ali se bo mogel shod zaupnikov izreči za tako reformo? Sodimo da ne. Zaupniki bodo morali zahtevati od poslancev nar.-napredne stranke, naj se zavzame za pravično zastopstvo koroških in štajerskih Slovencev ter kranjskih mest in industrijalnih krajev; ako tega ne bo doseči, pa bodo morali napeti vse strune, da podero Gautscha in pokopljejo njegov načrt.

Socialni demokratje in klerikalci upajo, da bo splošni in enaki volilni pravici za državni zbor sledila tudi splošna in enaka volilna pravica za deželne zbornice in občinske zastope. Marsikomu se bo to zdelo logično in konsekvantno, v istini pa to ni, in sicer zategadelj ne, ker je delokrog deželnih zborov in občinskih zastopov ves drugačen kakor delokrog državnega zbora. Dočim spadajo v delokrog državnega zbora zadeve, ki se tičejo skupnosti, ker so na delovanju državnega zbora vsi sloji enako interesirani in ker nosijo vsi sloji državna bremena v tej ali oni obliki, je to pri deželnih zbora in občinskih zastopih vse drugače. V delokrog deželnih zborov in občinskih zastopov spadajo skoro same take stvari, pri katerih ni masa prebivalstva prav nič interesirana.

Tudi se mora upoštevati, da masa ne nosi nikakih deželnih in občinskih bremen, ker daje krvni davek ter indirektno davke le državi, ne pa tudi deželi in občini. Masa je pač v veliki meri deležna dobrot, ki jih daje dežela in občina vsemu prebivalstvu, dolžnosti in bremen pa nima nobenih.

Vzlic temu nismo zato, da naj bo masa izključena iz deželnih in občinskih zastopov. Ker pa so dež. zbori in obč. zastopi v prvi vrsti gospodarske korporacije in ne gre, da bi tu odločevali tisti, kinenosijo nika-

kih bremen in niso interesirani, zato sodimo, da je pri dež. zbora in obč. zastopih popolnoma upravičeno zastopstvo interesov, in sicer na ta način, da dobe primerno zastopstvo tudi tisti sloji, ki ga doslej nimajo.

Priporočali bi zategadelj shodu zaupnikov, naj se izreče za volilno reformo tudi za deželni zbor ali le na sledeči podlagi:

1.) Zastopstvo se razdeli po interesih, in sicer upošteva se visokost davka, ki ga plačujejo posamezne skupine.

2.) V skupini veleposestnikov naj imajo volilno pravico ne le tisti, ki so vpisani v dež. desko, marveč vsi posestniki, ki plačujejo 200 K direktnega davka. Na ta način bi postala ta kurija res zastopnica velikih zemljiških posestnikov.

3.) Mestom in trgom naj se da visočini plačanih davkov primerno število mandatov.

4.) Kmetiskim občinam, v katerih bi volili le manjši kmetovalci, naj se določi število zastopnikov, oziraje se na število volilcev in na davek, ki ga plačujejo.

5.) Vsi ostali volilci naj se združijo v novo splošno kurijo, kateri se da število volilcev primerno število mandatov.

6.) Odpravi naj se privilegij ljubljanskega škofa in trgovske in obrtniške zbornice.

Ko bi se po teh načelih preuredil deželni zbor, bi po našem, a površnem računu prišlo na velike posestnike 8 mandatov, na mesta in trge in z njimi združene industrijalne kraje 12 mandatov, na male posestnike 12 mandatov ter na splošno kurijo 4 mandati.

Analogno bi se moral preurediti tudi občinski red, namreč v tem smislu, da bi se ustanovil nov splošen volilni razred za tiste volilce, ki nimajo v nobenem drugem razredu volilne pravice.

sove, ki švigajo okoli, da ima tudi več zavratnih umorov na duši; ignorirati hočem celo neko zadevo, ki je mene osebno najhujše dirnila, namreč sumnjo, da ima v zadnjem času ljubavno razmerje z znano Paganeta-Lojziko in sicer skupaj z dr. Tavčarjem —*) Kaka propalost, če pomislimo, da so širši sloji našega prebivalstva trdno prepričani, da je omenjena ženska rodna hči obeh imenovanih prvakov...

Jaz se principialno ne vtikam v rodbinske in privatne razmere in niti na misel mi ne pride, prijemati župana s tega stališča, če ravno bi bil to hvaležen posel, kakor ste lahko posneli iz mojih skromnih in nedolžnih namigljajev. Jaz se borim z javnega stališča, s stališča mestne uprave! Čujte torej moje argumente!

Pred tremi leti je dal mestni magistrat po vseh javnih hišah, uradih, prodajalnicah, kavarnah in gostilnah nabiti modre tablice z nastopno vsebino:

*) V svojem govoru bodem tu napravil veliko, mučno pavzo. V tiskanem govoru pa postavim dolg pomišljaj. Bralec naj si pod tem pomišljajem predstavi razsežno zofo; na tej zofo so se vršili oni dogodki, katerih tu ne opišem, kajti jaz se ne vtikam v privatne zadeve.

Pismo iz Hrvatske.

(Splošna situacija. — Reformni katoliki. — Politični procesi. — Mestne volitve.)

V Zagrebu, 8. marca.

Odkar se je zopet odgodila konferenca madjarskih in hrvatskih delegatov, da rešijo med sabo preporna vprašanja in da se predstavitelji hrvatskega in madjarskega naroda sporazume o skupni akciji v obrambo ustave in svobode, so jeli pri nas zopet drznejše dvigati glave združeni protivniki narodne politike. V enem taboru so se našli služabniki dinastične politike (vladna stranka) z našimi državnopravnimi radikali, ki so vsekdar radikalni samo proti opoziciji, in s klerikalci, ki takisto nosijo državnopravno radikalno obiležje. Mislili so, da je napočil čas, ko lahko proglasé bankrot politike novega kurza. Organi poštene opozicije so parirali ta napad in ga uspešno odbili. Novi kurz, so pisali, ne more bankrotirati niti v slučaju, ako bi se reška konferenca vršila in se končala z neuspehom, zakaj Hrvati in Srbi so storili svoje, stopili so na plan kot enoten, zaveden faktor ter izrazili svojo pripravljenost, da podpirajo one Madjare v njihovi borbi za ustavnost in neodvisnost, ki nam zajamčijo svobodni razvitek v vseh področjih našega javnega življenja. Ako Madjari na to ne pristanejo, ali smo mi kaj zgubili od tega, kar smo že imeli? Na naši strani se bo povečal moralni prestiž v borbi za naše narodne pravice.

Združeni naši nazadnjaki so hoteli izrabiti proti novemu kurzu napade gotovih madjarskih politikov in listov. A ti napadi so se končno okrenili proti njim samim. O žalitvah, ki nam jih je prizadejal Tisza, sem že govoril v svojem zadnjem pismu. „Pesti Hirlap“, list, ki se smatra za organ barona Banffyja, tega političnega kameleona in štreberja, je imenoval reško konferenco „komedijo“. Ker je bil Banffy v onem odboru, ki se je imel pogajati z našimi delegati, so nato trije naši delegati dr. Me-

daković, dr. Harambašić in Zagorac pisali Fr. Kossuthu odločno pismo, v katerem zahtevajo od njega radi tega pojasnila in izjavljajo, da bi z Banffyjem ne hoteli stopiti v dotiko, ako ima take nazore. Nato je Fr. Kossuth odgovoril v dolgem pismu, v katerem v prvi vrsti izjavlja, da so hrvatski poslanci upravičeno obsojili tako pisanje „Pesti Hirlapa“, nato pravi, da je takoj zahteval od Banffyja pojasnila in da mu je le-ta odgovoril, da dotičnega članka ni pisal in da tudi ni odgovoren za pisanje „Pesti Hirlapa“, ki je popolnoma neodvisno glasilo. Kossuth priznava, da je on sprožil misel o sporazumu med Hrvati in Madjari in vrlo toplo zagotavlja hrvatske in srbske delegate o svojih simpatijah. Svoje pismo končuje, da nas despotija razdružuje, dočim nas more ujediniti samo svoboda. — To je bilo povsem drugačno pismo, kakor ono bahatega grofa Tisze. S tem je bil Fr. Kossuth povsem jasno izpovedal, da Madjari nečejo in nemorejo proti nam nastopiti, kakor dosedaj z nasilstvom in despotizmom, ker bi nas to moralo naravno le razdružiti. S tem pismom je dobil novi kurz zadoščenja in pokazalo se je, da najmočnejša madjarska stranka vendarle resno misli na pravično sporazumljenje s Hrvati.

Žalitim grofa Tisze in „Pesti Hirlap“ se je pridružil tudi glavni organ liberalne stranke „Az Ujság“. Ta list je proglasil reško konferenco za „jugoslovansko konspiracijo“ in se roga elementarnim težnjam Hrvatov — zahtevi za zedinjenje z Dalmacijo, za hrvatski komando in za uvedbo hrvatskega jezika na železnica v Hrvatski.

Končno se je zaletel tudi v našo vladajočo stranko, ki smatra v svoji resoluciji suspendacijo ustave na Ogrskem za „najpotrebnejšo posledico“. Do padca liberalne stranke so bili naši madjaroni kot hrvatska delegacija popolnoma stopljeni s to stranko in so jo v vsakem oziru brezpogojno podpirali, dasi je gazila vsako določbo nagodbe nam v škoda. A evo,

namreč trdim, da se v vsakem lokalni najmanj 100 krat na dan pljune — to je najnižja številka. Vsak tak čin se kaznuje z globo od 10—400 K ali pa z zaporom; ker so pa izbacnejši objekti po razsežnosti in kvantiteti jako različni in se težko natančno klasificirajo, je treba za vsak postopek vzeti neko srednjo mero kazni. Menda mi ne bode nihče oporekal, če nastavim za eno prepovedano dejanje vsoto 20 K kot povprečni znesek; toliko se gotovo dobi „eden k drugemu“ od vsakega delinkventa, kateri tako tjavendan pušča dele svojega „jaza“ na nedopustnem mestu. Ker se mi je na policijskem uradu izrečno povedalo, da je v zapor dosedaj še nihče ni bil obsojen zaradi pljuvanja, je dokazano, da se pobirajo le denarne globe.

Koliko pa znašajo globe na dan? Navadno množenje nam to pove: 1000 × 100 × 20 = 2.000.000, torej 2 milijona kron! Pa bodimo previdni. Recimo, da uide naši bistrogledi policiji vsak drugi slučaj — s tem nočem nikakor žaliti slavne policije — potem znašajo kazni vsak dan vendar še 1.000.000 K. Če končno pri naših okostenelih birokratskih odnosih vzamemo, da odpade na dnevi,

LISTEK.

Moj govor,

ko bom kandidiral v obč. svet dež. stolnega mesta Ljubljane.

Priobčil Janez Neprošen.*)

Cenjeni gospodje volilci! Glavni vir nezadovoljnosti, jeze in sovraštva v našem lepem mestu so občinski dokladi. Ko bi teh ne bilo, bi se živelo prijetno v Ljubljani, a doklade moré in tlačijo uboge davkoplačevalce. Ta krivica pa je tem hujša, če ima človek prepričanje, da so doklade

*) Ker se je vsled energične pisave „Slovenca“ župan Ivan Hribar vendarle odločil, da predloži obč. svetu ljubljanskemu nov volilni red, se bodo prihodnje volitve gotovo že vršile v znamenju četrte kurije in treba bode novih kandidatov. Tu pa je nevarnost velika, da bode manjkalo mož z velikimi idejami. Jaz imam take ideje in zato bodem nastopil kot kandidat. Ker pa se je pri hudem lovu po novih idejah — pri „Slovencu“ in „Našem Listu“ zvedo vse! — bati, da se kdo drugi polasti mojih idej, sem se odločil, da jih že sedaj objavim v izvlečku. Na volilnem shodu bodem predmet seveda obširnejše, jasnejše in uničevalnejše razvijal. J. N.

sedaj nam prihajajo baš s te strani takšna sporočila. Sedaj se vidi še jasneje, kaki stranki so služili naši madjaroni in kako jim le ta vrača hvaležnost.

Kot reakcija proti našemu črnemu klerikalizmu so stopili tudi pri nas tiho in prikrito na plan takozvani reformni katoliki, ki imajo svoje pristaše med mlajšim katoliškim duhovništvom. Njihov vodja je neki župni upravitelj, mlad in vrlo inteligenten duhovnik. K tej struji pripada več kaplanov, poštenih duš, ki so, od okolnosti prisiljeni, zablodili v duhovniško kasto. Ker ne morejo uravnati svojega prepričanja s tolikimi nazori in uredbami službene cerkve, hočejo cerkev „reformirati“. Složitno hočejo ono, kar se složitno ne da: moderno znanost s katolicizmom. Ali neglede na to lahko ti možje vendarle v nekem oziru služijo splošnemu napredku, ako se iz okrilja cerkve same oglašajo ugledni poedinci, ki se ojuunajo s prstom pokazati na razne srednjeveške okamenine v katoliški cerkvi. Ker je pri nas vsegamogočna ultramontanska jezuitska struja, niso ti idealisti niti združeni niti organizovani. Ker se bojé, da bi jih ne zadela težka roka hijerarhije, pišejo v češki organ „katoliške moderne“ „Novy Život“.

Tam je pisal nedavno neki hrv. „reformirani katolik“, ki se je hudo zaletel v naš klerikalizem ter je pokazal naše klerikalce kot popolnoma omejene in fanatične pape. Oni s svojim postopanjem pač največ skodujejo veri. — Izmed teh „reformatorjev“ jih pripada največ „kmečki stranki“, toda ne Radičevemu vodstvu, ki odvraca od sebe vsakega inteligenta, a dvojica, trojica pa celo simpatizuje z naprednjaki ter je nedavno v „Pokretu“ izšel oster članek o kaplanskem vprašanju, kjer se zadostno osvetljuje pravica v edinozvelični cerkvi. Naši klerikalci seveda besnijo proti takim odpadnikom, ker slabijo železno, despotsko disciplino in klerikalne udarce proti svobodomiselnim elementom.

Kakor znano je grof Khuen po svojih mamelukih v saboru v viharnem letu 1903 odpravil poroto za tiskovne pravde. Od tistega časa, dasi je nastalo popolnoma mirno razpoloženje, ni se Pejačevićevi vladí zdelo potrebno, da obnovi poroto, da bi tako vsaj nekoliko zasigurala svobodo tisku, temuč se celo še prav izdatno poslužuje te khuenovščine. Ne samo, da na ta način drži na uzdi vse opozicijske časnikarje, ker visi nad njimi vedno Damoklejev meč, ker so naša sodišča popolnoma odvisna od vlade, temuč tudi tira urednike časnikov na obtožno klop, a od tam se mora brezpogojno potovati v zapor. Samo ta mesec bodele dve razpravi pred tukajšnjim sodnim stolom proti dvojici urednikov zaradi zločinstva motenja javnega miru (§ 65 k. z.) Dne 14. t. m. bo sojen urednik socijalisti-

čnega glasila „Svobodna riječ“, a 29. t. m. urednik „Pokreta“ g. Wilder. Postopanje proti „Pokretu“ se splošno tolmači kot osveta klerikalcev za ostro pisanje tega lista, ker so klerikalci vsemogočni pri današnji naši vladi.

Prihodnji teden 15., 16. in 17. se vrše pri nas mestne volitve. Voliti se mora vseh 50 mestnih zastopnikov. Še nikoli ni bilo toliko zanimanja med meščanstvom za mestne volitve, kakor to pot. Dasi je volilni red najskandaloznejši, kar jih je na celem svetu ter je v 1. in 2. volilnem razredu zagotovljen velikanski vpliv birokraciji, vendar se spuša opozicijsko meščanstvo v borbo, da preeni svojo moč. Ker se voli z glasovnicami, je upanje, da pritisek vlade na uradništvo ne bo mogel biti tako močan. Toda to pot bodo imele mestne volitve odkrito politično barvo. Madjaroni so izjavili, da hočejo samostalno kandidirati v 1. in 2. volilnem redu, da rešijo Amruša, ki je padel kot župan baš zategadelj, ker je postal madjaron. Njihova čast je tedaj tukaj zastavljena. Proti njim bo kandidiralo opozicijsko neodvisno meščanstvo. Svoje kandidate pa postavijo tudi frankovci, da tako samo škodujejo opoziciji, ker nimajo nikake nade v 1. in 2. volilnem razredu. V 3. volilnem razredu bo vsekakor najhujši boj, tam se zgrabijo naprednjaki s frankovci, ki so dosedaj 10 let zastopali ta razred. Naprednjake bodo podpirali socijalisti, ki imajo mnogo interesa, da zrušijo to nazadnjaško kliko.

Volilna reforma pred parlamentom.

Na Dunaju, 9. marca.

Na današnji seji je kot prvi govoril italijanski poslanec Pitacco. V svojem govoru je obširno kritikal vladno predlogo in se pritoževal, da so Italijani tako na Tirolskem, kakor na Primorskem na mandatih prikrajšani ter zahteval, da se pri razdelitvi in določitvi mandatov v italijanskih pokrajinah ozira ne samo na število prebivalstva, marveč tudi na kulturni in gospodarski razvoj in na davčno silo. Tako pa znači predložena volilna reforma za Italijane največjo krivico in ima zgolj ta namen, da Italijanom uniči njihovo narodno in politično eksistenco.

Goriški poslanec Verzeznassi je v svojem govoru priznal, da odgovarja splošna, enaka in tajna volilna pravica modernim svobodnim idejam in pravičnosti. Toda vladna volilna reforma je krivična zaradi tega, ker krivično razdeljuje mandate. Zlasti na Goriškem in Gradiščanskem se vlada pri razdelitvi mandatov ni držala načela pravičnosti, marveč je mandate razdelila zgolj po številu prebivalstva, ne da bi se ozirala na davčno moč, gospodarsko potenco in

kulturo. Enakosti se ne sme iskati v mehaničnih številkah. (Posl. Biankini: V številkah je samo enakost!) To lahko trdite o živinski čredi, ne pa o ljudeh. Italijani plačujejo dve tretjini vseh davkov v deželi, Slovenci pa samo eno tretjino, a vendar dobe Slovenci več mandatov, kakor Lahi. Govornik je koncem svojega govora zahteval, da se da Italijanom na Goriškem in Gradiščanskem še tri mandate in sicer mestu Gorici enega, Gradiški in Korminu enega in Červinjanu in Devinu enega. Lahi so Verzeznassiju navdušeno ploskali, jugoslovanski poslanci so se mu pa ironično smejali.

Češki poslanec Formanek je odločno protestoval proti temu, da bi se povečalo število nemških mandatov, ter pozival volilnoreformni odsek, naj volilno reformo izvede ne po vladnem načrtu, ampak zgolj po načelu pravičnosti, obenem pa naj vzame v pretres vprašanje, ako bi ne kazalo dati volilne pravice tudi ženskam, zakaj baš o ženskah se lahko upravičeno trdi, da so državo vzdržujoč element. (Živahna veselost.)

Nato je govoril član češkega konservativnega veleposestva grof Sylva-Tarouca. Iz njegovega govora je donela dostojanstvena resignacija in tiha melanholija moža, ki je uvidel, da po novi volilni reformi izgine njegova stranka iz parlamenta in da v bodočem parlamentu ne bo več mesta privilegiranim stanovom. Grof Sylva-Tarouca je naglašal, da so fevdalni veleposesniki vselej pošteno služili cesarju in državi in da je sedaj napočil čas, ko se jim pravi, da je zamorec storil svojo dolžnost in da lahko odstopi s pozorišča. To je gorjupo spoznanje, kar pa čeških veleposesnikov ne moti, da bi ne razpravljali o predloženi volilni reformi sine ira et studio. Govornik je nato slikal zasluge, ki so si jih pridobili plemiči na polju ustavnega življenja, in zatrjeval, da ni splošna in enaka volilna pravica najpravičnejša, marveč da je najbolj pravična ona splošna volilna pravica, ki sloni na zastopstvu raznih interesov. O rezultatih volilne reforme še ni nikdo na jasnem. Toliko je pa gotovo, da se bo slovanska večina, čim se sestane nova zbornica, izvoljena na podlagi nove volilne reforme, jela boriti za nove volilne probleme. Preje ali sleje se bo morala uvesti dejansko splošna in enaka volilna pravica, v tem slučaju pa pretežna slovanska večina ne bo več iskala nobene alianse iz enostavnega vzroka, ker je ne bo več potrebovala. Govornik je koncem svojega govora zahteval, da se zaeno z volilno reformo mora tudi ustava poudvečiti potrebni reviziji. Državni zbor se mora razbremeniti in iz njega odstraniti vse, kar razburja narodno občutljivost. Predvsem se pa mora parlamentu zagotoviti večji vpliv na zunanjo politiko.

Za grofom Sylvo-Tarouco je go-

voril vodja avstrijske socijalne demokracije dr. Adler.

V svojem govoru je naglašal, da bodo socijalni demokrati nadaljevali boj, da se da volilna pravica tudi ženskam, ter se izrekel proti tajnemu skrutiniju, ki ga določa vladni načrt. Nato je polemizoval proti drju. Grabmayerju in grofu Dzieduszyckemu. Volilna reforma znači specijalno za Galicijo kolosalen napredek. To je dobro znano tako poljskemu, kakor ruskemu narodu. Govornik je potem pojasnjeval razmerje socijalnih demokratov k državi in narodnosti in rekel: Mi prav tako spadamo k svojemu narodu, kakor vsakdo izmed vas. Kakor je poslanec Daszynski izjavil, da je Poljak, tako tudi jaz lahko rečem, da sem Nemec in sicer boljši Nemec, kakor marsikdo drugi. Socijalno-demokratska stranka reprezentuje razum, nasprotna stranka pa neumnost. Socijalna demokracija si je nadela nalogo, da zagotovi vsakemu narodu njegove pravice. Poleg skupnih proletarskih interesov stoje narodni interesi. Proletariat priznava narodne interese, zametuje pa one narodne interese, ki bi se opirali na krivico in nasilstvo ali na gospodstvo. V tem tiči razloček med proletariatom in meščanstvom. Razpravljajoč o volilni reformi je rekel govornik: Ako volilni reformi zares ničesar drugega ne nedostaja, kakor diferenca nekoliko mandatov, ki jih stranke zahtevajo za-se, potem je pravzaprav volilna reforma docela dobra stvar. Toda jaz govorim Nemcem, Slovonom bo govoril slovanski tovariš: Ne prenapenjajte svojih želja, ne prenapenjajte medsebojnih narodnih interesov. Pravo izpolnjevanje narodnih dolžnosti ni zabljenje drugih in nasilstvo, marveč požrtvovalno delo v zavesti, da so vsi narodi solidarni. V kolu samostojnih narodov naj se porodi nova Avstrija. Narodi hočejo nastopiti svojo dedščino, zato se mora v grob položiti krivica. To je predpogoj tega, po čemer mi vsi koprimo in hrepenimo, to je predpogoj narodnega miru. Navdaja nas prepričanje, da je volilna reforma zmagala v tej zbornici. Dr. Grabmayer je izjavil, da je Gautscheva volilna reforma mrtva. Komur se prezgoda napoveduje smrt, ta navadno živi dolgo. V tej zbornici vidim samo enega mrtveca: mrtvi so privilegiji in knovemu življenju se je zbudila sveta stara pravda vseh narodov.

Ko je dr. Adler končal, so mu socijalni demokrati priredili navdušeno ovacijo. Za Adlerjem je govoril grof Sternberg, ki je polemizoval s socialnodemokratskimi govorniki in ljuto napadal vlado in Gautscha ter branil Poljake pred napadi dr. Adlerja.

Razprava se je zaključila z govorom Romuna dr. Onciula, ki je zahteval, da se mora ustvariti ravnotežje med slovanskimi in neslovanskimi mandati.

Volilna reforma.

Dunaj, 9. marca. Vlada se že bavi s kompromisom na ta način, da zviša število mandatov od 455 na 473 do 475. Poljakom v Galiciji da 5 mandatov več, tako da bodo imeli skupno 93 mandatov. Nemci, ki pa še niso svojih zahtev oficijalno formulirali, dobe baje devet novih mandatov, in sicer 5 na Nižjeavstrijskem, 1 za Kočevje, 1 za Šlezijo, 1 za Linc in 1 za mesto Dunaj. Tudi Italijanom se vrne dva mandata. Slovonom se zviša število mandatov od 230 na 236, tako da so Nemci napram prvotni volilni reformi za štiri mandate na boljšem pred Slovani.

Odsek, ki se mu izroči volilna reforma v nadaljno posvetovanje, bo sestavljen sledeče: Poljski klub 7 članov, Mladočehi 7 (enega odstopijo češkim radikalcem), nemška ljudska stranka 6, nemška napredna stranka 4, ustavoverni 3, centrum 3, Jugoslovani 4, nemški konzervativci 2, Italijani 2, Schönererjanci 2, krščanski socijalisti 3, Vsenemci z divjaki 3, soc. demokratje, Malorusi in Rumuni po enega člana. Jugoslovane bodo zastopali dr. Ferjančič (za naprednjake), dr. Ivčević, dr. Ploj in dr. Šusteršič.

Ministrska kriza in carinski spor v Avstriji.

Belgrad, 9. marca. V političnih krogih se govori, da je Pasić, kiga je kralj poklical k sebi, da prevzame vlado, izjavil, da je s svojo skupino vred za sporazumljenje z Avstrijo. Na carinsko vojno sploh ni misliti.

Dunaj, 9. marca. Srbski delegatje so bili danes brzojavno poklicani domov. Ob enem se je pričela pravcata carinska vojna. Srbske carinske oblasti postopajo s pošiljlatvami iz Avstro-Ogrske po avtonomnem carinskem tarifu, vsled česar je uvoz sladkorja in pletenin nemogoč.

Avstriji preti nevarnost iz Črne gore?

Zagreb, 9. marca. Iz Kotora je došla vest, da je od tam pobegnil neki topničarski častnik v Črno goro ter postal tam poveljnik novega črnogorskega topništva in topov, ki jih je poslala Italija. Topovi se nastavijo tako, da bodo ustreljali ves kotorski zaliv in njegove utrdbe. V vojaških krogih je ta afera, ki so jo skušali prikriti, vzbudila veliko razburjenje. Tudi uradno se priznava, da je res iz Kotora neznano kam izginil neki častnik.

Absolutizem na Ogrskem.

Budimpešta, 9. marca. Budapeštanske banke so ponudile vladi

Dalje v prilogi.

stroške pri pobiranju glob (to so nagrade policiji, knjigovodstvo, oskrbovanje novcev itd.) celih 100 K, kar je gotovo jako visoko računano, rezultira nazadnje kot dnevni čisti dohodek pljuvalnega fonda skoraj še vedno vsota 1.000.000 K, reci milijon kron!

Ker ima leto 365 dni, se nabere v enem letu 365.000.000 K — ogromna, strmoglava vsota, ki pa je tako previdno prelinirana, da njenim številkam pač nihče ne more ugovarjati.

Zdaj pa primerjajmo to vsoto z mestnimi potrebščinami. Te so proračunjene za leto 1906 z zneskom 948.869 K ali okroglo vsoto 1.000.000 K — tedaj za celih

364.000.000 K manj,

kakor znašajo naši pljuvalni dohodki. S temi dohodki bi se lahko vsako leto pokrile vse mestne potrebščine, ogromni ostanek 364.000.000 K pa bi se razdelil med ljubljanske stanovaice. Če odštejemo ženske, ki itak ne pljujejo in torej nimajo nobene pravice do užitka tega fonda, in če odračunamo še otroke, pride na vsakega polnoletnega možkega državljana, katerih je nas okoli 10.000 v mestu, vsota 36.400 K. In to potem, ko so poplačane vse mestne davščine, vse mestne potrebščine!

In vendar pobira občinski svet leto za letom mestne davke in nas tlačí v bedo in obup, povišuje doklade in najema posojila!

Zakaj se pljuvalni fond ne uporablja za občni blagor, kje je shranjen ta fond?? V proračunu mestne občine ni zabilježen, v občinskih javnih sejah se ni nikdar račun polagal o njem. Zvedel sem vselej še tisti večer za vse obravnave tajnih sej, ki ostanejo tri leta skrivne, zvedel sem zmeraj že pet minut pozneje za najtajnejše sklepe in najtajnejše debate tajnih sej kluba občinskih svetnikov, a o mojem* (menda smem to s ponosom reči) pljuvalnem fondu ni bilo nikdar govora!

Jasno je torej, da ga župan prikriva občinskemu svetu in celemu ljubljanskemu prebivalstvu. Jaz ne trdim, da ga je defraudiral; tudi se ne bodem mudil pri govoricah, katere sem zadnje dni čul, da ima namreč župan pljuvalni fond naložen pri raznih inozemskih bankah z namenom, da ob ugodni priliki pobegne čez veliko lužo v Ameriko s prej imenovano Panganet-Lojziko — jaz se, kakor rečeno, ne vrtim v družinske razmere. Zame

*) Obesi se, Štefe, ker nisi prej izvohal te ideje!

stoji le dejstvo, da je ta ogromni denar nekeje skrit in da župan sedi na njem kakor zakleta deklica v ajdovskem gradu.

Zato moram na ves glas, da se bode čulo širom slovenske zemlje, klicati: kje je naš pljuvalni fond!?

Ako me izvolite v občinski svet, čestita gospoda, bodem skrbel, da se pride resnici na sled. Tedaj pa napoči Ljubljani zlati vek, tedaj se nehajo davki in doklade. Zato bodi naša parola:

Kje je pljuvalni fond?

Proč z mestnimi dokladi!*)

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda. (Dalje.)

Ko je stari Tomaj, prišedši domov, stopil v sobo in zagledal Proseno, se je silno prestrašil, kakor vselej, če je prišel k njemu kak tuj človek, kajti vedno je mislil, da ima opraviti s kakim upnikom. In upnikov ga je bilo bolj strah, kakor več-

*) Slovenski časniki, katerim je blagor Ljubljane, središča vsega Slovenskega naroda, na srcu, se prosijo, da ponatisnejo moj govor.

nega pogubljenja. Ada je to vedela in zato je očetu hitro predstavila svojega gosta.

„Gospod Prosen — naš sosed — stanuje namreč v tej hiši. Našel je na stopnicah tiste liste iz tvoje knjige, ki si jih včeraj pozabil.“

Tomaj je bil hipoma ves spremenjen. Kdor ni od njega terjal denarja, temu je hotel vedno imponirati.

„Veseli me, gospod — eh, kako se že pišete — eh, Prosen, da. Prav veseli me, da sem vas osebnostno spoznal. Zdi se mi, da sva se že večkrat srečala na stopnicah ali na hodniku.“

„O, da,“ je rekel Prosen. „Našel sem te liste, in ker menim, da ste jih vi izgubili —“

„Že mogoče,“ mu je segel Tomaj zopet oblastno v besedo. „Da, zdaj se spominjam. Prinesel sem snoči vezanimivo knjigo o kemiji, da jo preštudiram. Ker me je zanimala, sem jo začel že spotoma pregledovati in pri tej priliki je padlo nekaj listov iz knjige. Hvala vam lepa, da ste mi jih prinesli.“

Tomaj je sedel zdaj za mizo in z vso grandezzo začel igrati običajno svojo vlogo.

„Oprostite mi, mladi mož, če sem vas v prvem trenutku malo hladno

in nezaupno sprejel. Jaz sem izumitelj in vedno me zalezujejo voluhni in zavistniki, ki bi se radi polastili sadov mojega duševnega dela in si z njim pomagali do bogastva. Zato se mi zde neznani ljudje v prvem trenutku vedro sumljivi. No, vas sem prav vesel, da ste me obiskali; zdaj sem si vas bolje ogledal, se prav dobro spominjam, da vas že davno poznam in da sem že tudi slišal o vas govoriti.“

Ker ni Prosen ničesar odgovoril, je dobil Tomaj pogum, da je sprožil vse svoje tirade, kar jih je imel v zalogi in ki so že tolikrat Ado pehali v obup. Hvalil je svoje izume in hvalil samega sebe kot velikega izumitelja in učenjaka, ki ga je lakomni in sleparski svet pripravil ob imetje in ga skuša spraviti tudi ob materialne uspehe njegovih izumov. Tomaj je krivično preganjenega in izkoriščenega ženjalnega izumitelja igral tako naravno, da je za nekaj časa premotil celo hladnokritičnega Proseno. Seveda je ta kmalu spoznal, da je Tomaj švadroneer ali ni mu ugovarjal.

„Potrebujem ga, naj torej misli, da mu verujem,“ je sam pri sobi rekel Prosen in mirno poslušal Tomajev fantazije.

kontokorentnega kredita 100 milijonov kron proti zmernim pogojem. Opozicija pa upa, da bo vlada vkljub temu kmalu zabredla v velike finančne težkoče in da bo dosledna odpoved davkov prisilila vlado, da odstopi.

Mesto Kečkemet je sklenilo protest proti imenovanju vladnega komisarja. Minister notranjih zadev je sklep razveljavil. Tudi kongregacija velikih županij Szolnok-Dobok je sklenila, da ne vzame na znanje imenovanja kraljevega komisarja in da ga ne bo podpirala.

Baron Fejervary bi rad spravil barona Banffyja v svoje ministristvo na mesto ministra Kristoffyja. Ko se je namera naznanila cesarju, je rekel: „Njegov program bi se dal sprejeti, oseba barona Banffyja pa nikoli“.

Vlada je izdala razglas, v katerem pravi, da ji je znano, da imajo politiki in časnikarji z raznimi narodnoinostemstvom zveze, ki so naperjene proti interesom države, pred vsem s Srbijo in Bolgarijo. Vlada se bo v tem oziru oprijela najstrožjih sredstev.

Afera škofa Bonomellija.

Rim, 9. marca. Vse italijansko časopisje se bavi s pastirskim pismom kremonskega škofa Bonomellija in z ostro grajo, ki mu jo je izrekel papež. Sedaj šele je znano, da se je Bonomelli v svojem pismu izrekel za ločitev cerkve od države tudi v Italiji, a to ravno v istem času, ko je papež preklel tak zakon za Francosko. Škof Bonomelli je osební prijatelj kraljice vdove Margarite ter ima sploh veliko pristašev, ki vidijo v škofu nekakega apostola za sporazumljenje med italijansko državo in cerkvijo. To je tudi vzrok, da je Bonomelli odpotoval iz Rima, kamor ga je bil poklical papež, ne da bi bil papeža videl. Pač pa mu je papež naznanil, da mu ohrani svojo naklonjenost ter da je potlačil inkvizicijski proces proti njemu.

Dogodki na Ruskem.

Odesa, 9. marca. Pri vasi Aliathe so Tatarji napadli oddelek ruskega vojaštva. Vnel se je triurni boj ter so morali končno Tatarji bežati. Mnogo jih je obležalo na bojišču. Vojaki so razstrelili tri vasi, iz katerih so bili napadalci.

Kijev, 9. marca. V Čudnovu je kakih 30 mož napadlo pošto pošto. Ubili so nekega poštnega uradnika, a preden so se mogli polastiti blagajne, jih je policija z revolverji pregnala.

Ministrska kriza na Francoskem.

Pariz 9. marca. Kriza se čim dalje bolj poostruje. Burgeois je

Ko je Tomaj končno ponehal, je napeljal Prosen pogovor na svoj namen, zaradi katerega je bil prišel.

„Prinesel bi vam bil najdeno liste že snoči,“ je rekel, „ali bilo je že kasno in odkrito rečeno, me je stvar zelo zanimala. Prečital sem te liste večkrat, toda žal, nisem jih razumel. Ne morete si misliti, gospod Tomaj, kako hudo mi je, da sem v kemiji tako slabo poučen.“

Tomaj je bil sila vesel, da je dobil zopet priliko, hvaliti svojo učenost. S sladkim usmevom, ki pa je izražal izredno samozavest, se je obrnil k Prosenu.

„Ljubi mladi prijatelj — jaz se nič ne čudim, da tega spisa niste razumeli. Predno zamore kdo take stvari razumeti, se mora dolgo časa baviti z znanostjo. Za to treba časa, treba predznanja in treba vztrajnosti. Jaz namreč čitam samo knjige, ki podajajo zadnje rezultate dotične znanosti. Dovolite, da omenim neko znano anekdoto. Star muzik je vprašal preprostega fanta, če zna igrati na gosli. Ne vem, je odgovoril fant, ker nisem še nikdar poskusil. Vidite, mladi prijatelj, taki so vsi ljudje. Vsak, kdor zna čitati, pa že misli, da je dovolj, da vzame knjigo o kemiji v roke in že jo bo razumel.“

(Dalje prih.)

odklonil sestavo ministrstva. Zborniški predsednik Doumer je predlagal Milleranda za ministrskega predsednika, a Fallières je predlog odklonil, češ, da ne sme priti v ministrstvo noben politik, ki je pomagal Cembesa vreči. — V senatu je močna struja za ministrstvo Clémenceau.

Ameriško-turški spor.

Carigrad, 9. marca. Turška vlada ni izpolnila zahteve Zedinjenih držav glede zakonitega priznanja vseh misijonskih postaj. Tozadevni spor se je vsled tega poostiril. Zedinjene države tudi izjavljajo, da ne pritrdijo 300-stotnemu zvišanju carine. Nadalje zahtevajo, naj se odstavi mufti Jusuf-beg v Bejrutu, ker je izdal knjigo proti ameriškim misijonom. Amerika ne pozove svojega brodovja poprej iz turškega morja, dokler se ne ugotovi vsem njenim zahtevam. Vseh ameriških misijonskih postaj na turških tleh je 381, izmed katerih jih je Turčija dosedaj priznala le 87.

Obrtni vestnik.

Ženski rokodelski obrti. Avstrijski obrtni red navaja razen tovarniških obrtov proste rokodelske in koncesijonirane obrte. Med rokodelskimi zavzemajo posebno vrsto oni rokodelski obrti, ki jih običajajo izvrševati ženske. Taki obrti so na pr. žensko krojaštvo, modistovski obrt, izdelovanje žimnic itd. Dočim se za samostojno izvrševanje rokodelskih obrtov v splošnem zahteva sposobnostni dokaz, ki se ga donese z učnim izpričevalom in delavskim izpričevalom, določa obrtni red za rokodelske obrte, ki jih običajajo izvrševati ženske, da smejo in morejo sposobnost dokazati tudi na drug način. Obrtno oblastvo prihaja tako v položaj, da po svojem preudarku razsoda o strokovni sposobnosti prosilk. Ob taki ureditvi seveda ni moč misliti na enotno postopanje. Oblastva se zadovoljuje tudi le s potrdili zasebnih strank, da so jim osebe, ki zglajajo obrt, opravljale v oglašeni obrt spadajoča dela. Ker pa gre danes tendenca v obrtnih slojih na strožjo obrambo stanu in torej na poostreitev sposobnostnega dokaza, se tudi glede rokodelskih obrtov, ki jih navadno izvršujejo ženske, oglašajo želje in zahteve, da se v zakonu samem določi za te obrte način sposobnostnega dokaza. Zahteve so tem intenzivnejše, čim bolj se utrja stanovska zavednost in čim številnejša je kaka obrtna vrsta. V tem pogledu se opažajo posledice najlažje pri šiviljah, oziroma krojačicah. Ni še dolgo tega, kar se nihče ni menil za to, ali imajo šivilje obrtni list. Strožje postopanje so povzročile obrtne zadruge, ki reklamirajo tudi žensko obrt za svoje članstvo. S tem pa, da so se tudi šivilje pritegnile krojaškim zadrugam, šivilje, ki so članice obrtnih zadrug, tudi same skrbje za to, da se nastopa proti zakotnemu delu. Čim naprednejša je kje kaka obrtna vrsta, tem odločnejše stopa na plan za obrambo svojih obrtnih pravic. Glede ženskega krojaštva, oziroma glede šivilj se je s tem vprašanjem pečal tudi obrtni odsek državnega zbora ob razpravljanju vladne obrtne predloge. Že vlada se je glede ženskih rokodelskih obrtov, ustrezajoč množestranski želji, postavila na stališče, ki se bistveno razlikuje od onega, ki je izraženo v sedanjem obrtnem redu. Predvsem je rečeno v vladni predlogi, da izda trgovinski minister v smislu poročil trgovskih in obrtniških zbornic ter prizadetih obrtnih zadrug seznam onih obrtov, ki jih običajno izvršujejo ženske. S tako določbo se hoče sedanja neenotnost in samovoljnost odpraviti in natančno določiti, katere obrte je šteti med ženske rokodelske obrte. Obrtni odsek je v tem pogledu pritrdil vladni predlogi in sklenil staviti enake predloge plenumu državnega zbora. Nadalje se je obrtni odsek glede ženskih obrtnih odsekov postavil na stališče, ki odgovarja zahtevam obrtnikov, da mora obrtno oblastvo vprašati prizadeto obrtno zadrugo za njeno mnenje glede sposobnosti onih žensk, ki zglase ženski rokodelski obrt. Za obrt ženskega krojaštva, kateremu je gotovo pristevati tudi šivilje, pa se vprašanje sposobnostnega dokaza tako po predlogu vlade kakor po sklepih obrtnega odseka uredi v bodoče v obrtnem redu samem. Za žensko krojaštvo je po teh predlogih in sklepih treba, da ženske, ki zglase obrt ženskega krojaštva, dokažejo pravilno dovršeno učno dobo z učnim izpričevalom. Tako izpričevalo, izdano od upravičenih krojačic, more nadomestiti izpričevalo o obisku kake strokovne šole. Tako je pravilo, le v izrednih slučajih sme obrtno oblastvo

izpregledati tako izpričevalo. Vendar pa je v vseh takih primerih vprašati obrtno zadrugo za njeno mnenje. S tem je dana obrtnim zadrugam prilika, da kontrolirajo, ali se obrtna oblastva ne poslužujejo v izredni meri te izjemne pravice. Premembe, ki se nameravajo v obstoječem obrtnem redu, so z ozirom na premenjene razmere v ženskih rokodelskih obrtih vsekakor umestne. Tako, kakor sedaj razmere umestne, obstoječega položaja itak ne bi bilo vzdržati. Krojaške obrtne zadruge štejejo med svoje člane tudi krojačice in šivilje ter imajo v svojih pravilih tudi glede vajenk pri šiviljah posebno določila glede učne dobe in glede učnih izpričeval. Teh določb praktična vrednost pa je kaj majhna, ako se upošteva okolnost, da obrtna oblastva po veljavnih določbah smejo pri osebah, ki zglase žensko krojaštvo ali obrt šivilje, po svojem preudarku in lastni razsodnosti končno odločati, ali je njihova strokovna sposobnost zadostna ali ne. Inkongruenca, ki nastane v takih razmerah zopet in zopet, je prav potrebna, da izgine.

Trgovina s pivom v zaprtih steklenicah. Prodaja piva v zaprtih steklenicah je sedaj svobodna obrt, ki ga more proti obrtni oglašitvi izvrševati vsakdo. Vsled zahtev gostilničarjev je obrtni odsek državnega zbora sklenil, predlagati državnemu zboru, da se sedanja svobodnost v prodaji piva v zaprtih steklenicah utesni, in sicer na ta način, da se prodaja piva v zaprtih steklenicah uvrsti med koncesijonirane obrte. Koncesije za take obrte se bodo izdajale le po potrebi dotičnih krajev. Imetnik koncesije za prodajo piva v zaprtih steklenicah ne bo smel sam polniti steklenice iz sodčkov. Zato bo treba posebne koncesije. Proti temu sklepu obrtnega odseka so se mali trgovci in branjevc na Dunaju, kjer je prodaja piva v steklenicah kaj važnega pomena za malo trgovino, z vso odločnostjo uprli.

Carina na opeko. Doslej se je uvažala v Avstro-Ogrsko navadna, pregorljiva opeka tako strešna kakor stavbna, ne da bi bilo plačevati carino. Za nepregorljivo opeko pa se je ob uvozu v našo državo plačevala prav neznatna carina po 1-79 K in 1-19 K od 100 kg. Od prvega marca tekočega leta dalje, ko je stopila v veljavnost nova carinska tarifa in nove trgovinske pogodbe z Italijo, Nemčijo in Rusijo, pa se položaj znatno izpremenil. Avstrijska carinska tarifa določa znatno carino za vse vrste opeke, za navadno blago nižjo, za boljše blago višjo carino. Potem trgovinske pogodbe z Italijo, ki pride za naše kraje glede opeke edino v poštev, so se carinske postavke naše avstrijske carinske tarife sicer znatno znižale, popolnoma odpravile pa ne za nobene vrste opeke. Carino od opeke je za vsakih 10.000 kg plačevati ob uvozu v našo državo v sledeči izmeri: za navadno stavbno opeko, žgano ali nežgano iz ilovice 6 kron, za strešno opeko 18 K, za fasonirano opeko pa 24 K. Za nepregorno opeko se ni dovolilo popustov in ostanejo v veljavi carinski določeni v avstrijski avtonomni tarifi: za 100 kg nepregorne opeke iz magneita, bavskega in grafitu po 2 K, ako posamezni kos ne tehta čez 5 kg, po 3 krone, ako posamezni kos tehta nad 5 kg. Za vse druge vrste opeke, ki je nepregorna, od 100 kg 1-2 K, če posamezni kos ne tehta čez 10 kg, sicer pa 2-4 K. Za naše opekarne, ki izdelujejo strešno in stavbno opeko, so carinske postavke, dogovorjene z Italijo, večinoma preneznatne, da bi ji omogočale uspešno konkurenco z laško opekarne na tržaškem trgu. Laške opekarne delajo za manjšimi stroški in imajo po morju dokaj cenejši prevoz na razpolago, kakor naše opekarne, ki morajo plačevati do Trsta razmerno visoko vozno železnico. Koncesije, ki jih je dala Avstrija Italiji pri carini od opeke, je šteti med kompenzacije, dovoljene Italiji kot povračilo za to, da je dovolila carine prosti uvoz našega lesa, dasi je izgubila vse ugodnosti pri importu svojega vina v Avstrijo.

Naše čipkarstvo.

Spisal Dragotin Lapajne.

II.

V svojem dosedanjem poročilu se nisem oziral na različne dopise posebej, temveč sem hotel podati samo stvarni razvoj našega čipkarstva ter dokazati, kako malo se je naša slavna vlada za to industrijo do najnovejšega časa zanimala. Sedaj pa hočem odgovoriti posebej še na tisti pošteni dopis v „Slovencu“, na njegova sumničanja in obrekovanja. Naj si je pisal tisti članek blagoslovljeni dopisnik ali pa kurator čipkarstva šole sam, to je gotovo, da niti prvi niti drugi ni poročal resnice in da je članek tako tendenciozno zavil, da se iz vsake besede razvidi samo sovraštvo do poštenih trgovcev in pa samohvalje sedanjega kuratorja. Če rečem, da iz

vsake besede veje tista znana katoliška čednost, ne prefravam prav nič in bojim se le, da bi ne bil moj odgovor predolg, ako naj v tisti luči popišem, kakor sem se namenil.

Dopisnik v „Slovencu“ imenuje vse, kar je bilo pisano v „Narodu“, samo budalost, kojoj zamore prebavljati le „Narodov“ želodec. Kak želodec pa morajo imeti tisti, ki prebavajo tiste otrobe in laži, ki so bila napisane v imenovanem članku, nam ne pove in mislim, da bi ga niti najslavnejši naravoslovec ne mogel opisati.

Edini resnični stavek je prvi, v katerem pravi, da se je jelo čipkarstvo širiti pred sto leti. Iz vseh naslednjih pa se pokaže že v tisti obliki, v kateri smo ga navajeni gledati. Kajti prav previdno zamolči vsako letnico in ostane v celem svojem poročilu vedno le v začetku razvoja, katerega slika potem kot neizpremenjenega do slavne Vogelnikove dobe. Komur so bile razmere nepoznane, mu je v resnici moralo segati do poročilo do srca, kdor pa ve, kako se je cela stvar razvijala, se res ne more načuditi, s kako drznim čelom si upajo nekateri ljudje v javnost. Skoraj celih 50 let je preskočil, in kar se je godilo takrat, to je prenesel v sedanost, samo, da je lahko malo obrekoval.

Čisto navadna laž je torej, ako trdi dopisnik, da je šele šola raznim nedostatom odpomogla. Ako pomislimo, da se je šola šele leta 1876. ustanovila in da je bila ista v letu 1894., ko je prevzel sedanji kurator vodstvo te šole, po njegovih lastnih izjavah v takem stanju, da nikakor ni ustrezala potrebam; ako nasprotno pogledamo nazaj, na kakem stališču pa je bila naša industrija že l. 1894., potem se moramo pač vprašati, kaj je šola storila, kakim nedostatom je odpomogla? V letu 1894. je bilo naše čipkarstvo že tako razvito, da se od tistega časa pa do danes ni drugega spremenilo kakor produkcija. Tehnika je ostala ista, cene izdelkom so ostale, v primeri s sedanjimi časovnimi razmerami, iste ali pa še slabše, torej ni drugega napredka, kakor nekaj novih vzorcev, ki pa nikakor niso šolski.

Ker navaja dopisnik „Slovenca“ ravno vzorce kot argument „visokega“ stališča naše industrije, mu moram tudi tukaj natančneje odgovoriti. Omenil sem že v prvem dopisu, kako težko je bilo dobiti dobrih vzorcev, ki naj bi našli pot v svet, ki naj bi obenem dopadli odjemalcem in pa ustrezali glede plačila delavkam. In če omenja dopisnik, da izdelki niso bili nikakor prikrojeni po posameznih razmerah, temveč se je eden in isti vzorec prodajal za najrazličnejša oblačila, pokaže s tem samo, kako neumeteljeno in nestrokovno je poročal. Ali so mar idrijski trgovci odločevali, kam naj se prišijejo razne čipke? Ali so mar idrijski trgovci izdelovali konfekcionirano blago? Ali si prišije katehet Oswald k svoji mašni srajci take čipke, ki mu jih ponuja trgovec, ali take, ki si jih izbere sam? Ako on kot strokovnjak pozna, da čipke ne pristojajo k mašni srajci, ampak ženskim hlačam, čemu jih torej kupi? Saj vendar ni nihče primoran kupiti blaga, ki nima umetniške podlage, ki ne prija kupovalcem.

Kako pa to, da so se eni in isti vzorci čim dalje bolj širili, da so pridobivale naše čipke vedno več veljave, da je postajalo vprašanje po naših izdelkih vedno večje, dasiravno so bili brez vsake umetniške podlage? Zakaj so dobivale naše čipke na vseh razstavah največja odlikovanja? In to še pred Vogelnikovim „plodonosnim“ delovanjem? Koliko odlikovanj pa so si pridobili dosedaj Vogelnikovi vzorci? Nadalje trdi „Slovenec“ dopisnik, da so popolnoma neveščiji ljudje izdelovali vzorce ter jih s svoje visoke strokovne izobrazbe nekako zaničljivo zasmehuje. Jaz pa trdim, da je vsak tistih ljudi, ki je svoje čase izdeloval ali pa še danes izdeluje vzorce, gotovo desetkrat večji veščak v čipkarstvu nego pa sta Oswald in Vogelnik. Seveda, ti ljudje gotovo ne poznajo gosp. Feliksa Stegnarja, ki je izdelal marsikak vzorec, ki je prinesel že tisoče in tisoče kronic našim delavkam. Oni gotovo ne poznajo nestrokovnjakinje ge. Kende, ki je napravila že toliko vzorcev, ki se drže leta in leta v trgovini. Oni gotovo ne poznajo g. Pečirarja, ki seveda ni kurator šole, ki pa ima, kar se vzorcev tiče, gotovo toliko v peti, kakor marsikak „strokovnjak“ v glavi. Čegavi vzorci pa so dvignili industrijo do te višine, ali morebiti vzorci čipkarstva šole?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. marca.

— **Imenovanje novih predsednikov pri graškem in tržaškem nadsodišču.** Današnja „Wiener Ztg.“ je prinesla imenovanje ministrskega svetnika dr. Avg. viteza Pitreicha

za predsednika graškemu nadsodišču in dr. Adalberta Gertscherja, dosedanjega predsednika nadsodišča v Zadru, za predsednika tržaškemu nadsodišču, kjer je šel dosednji predsednik dr. Edv. Kindinger v pokoj. (O imenovanju vit. Pitreicha je bil naš list obveščen že pred dvema dnevi, a „Slovenec“ se je še snoči skušal nekako norčevati iz naše vesti, češ, da so take kombinacije pre-nagljene.) Novi predsednik graškega nadsodišča je bil rojen leta 1855. ter je v justični službi 30 let, a večinoma je služboval le v ministrstvu. Dr. Adalbert Gertscher je v 60. letu, nena- vadno sposoben sodni uradnik, ki je slovensčine, hrvaščine in italijansčine popolnoma zmožen ter strogo objektiv. Služboval je kot okrajni sodnik v Mariboru, državni pravdnik in predsednik okrožnega sodišča v Celju in višji sodni svetnik v Ljubljani. Potem je bil višji državni pravdnik v Trstu, ministrski svetnik v justičnem ministrstvu, a od leta 1898. predsednik nadsodišča v Zadru. Gertscher je vitez Franc Jožefovega reda, tajni svetnik in ima še več drugih redov.

— Lepa tolažba za koroške in štajerske Slovence.

Dični „Slovenec“, govoreč o volilni prenosovi, pravi: „Našemu rodu se godi na Štajerskem in Koroškem trpka krivica. A če ne stopamo v prve bojne vrste zoper preosnovo, nas navdaja upanje, da se bode dala popraviti ta krivica ob — novi statistiki, za katero se bodo morali ljudski zastopniki slovenski v novem parlamentu z vsilo silo potegniti, da postane pravična.“ Tako „Slovenec“, glasilo klerikalne stranke. Suho in lakonično naznanja „Slovenec“ s temi vrstami, da njegova stranka ne pojde v boj za pravice koroških in štajerskih Slovencev proti Gautschevemu načrtu. Sicer pravi, da se koroškim in štajerskim Slovincem godi trpka in kričeča krivica, ali pomagati klerikalci nočejo, da se ta krivica odpravi, v boj ne pojdejo. Kako tudi, ko so isti klerikalci izdali in prodali koroške in štajerske Slovence. Izdajalci sedaj ne smejo iti v boj za pravico, ker so obljubili vladi, da tega ne store in ker jih je vlada za to izdajstvo bogato plačala. Ali lepa je tolažba za bodočnost, s katero skušajo klerikalci pomiriti koroške in štajerske Slovence. Klerikalci upajo, da se bo dala popraviti krivica. Kadar bo krivica izvedena po Gautschevem velilnem redu, kadar bo na podlagi tega krivičnega volilnega reda izvoljen novi parlament, tedaj se bodo klerikalci začeli pogotovati za — novo statistiko, in ako jo bodo dosegli, potem upajo, da se bo dala popraviti koroškim in štajerskim Slovincem storjena krivica. Kar uganja „Slovenec“, to je najnesramnejše zasmehovanje koroških in štajerskih Slovencev. Ti ostudni izdajalci se še zdaj noreca delajo iz koroških in štajerskih bratov, ki so jih prodali, zakaj to je gotovo: če postane Gautschev načrt zakon, potem ga 100 let ne bo premeniti. Ali ne zaslužijo ti klerikalni izdajalci, da se jih postavi ob steno in po vrsti fisilira?

— „Mir“ proti izdajalskim klerikalcem.

„Mir“ piše: „Ne zamerimo, če se „Slovenec“ in „Domoljub“ veselita prirastka, ki bi ga po volilni reformi dobila slovenska državnozborna delegacija, toda od tistih osmih mandatov, ki jih baje Slovenci več dobimo, sta vsaj dva popolnoma nesigur- na, tako da se dobiček najbrž skrči na samo šest novih mandatov, dočim bi jih v slučaju pravične razdelitve okrajav morali pridobiti 12 do 13! V pričo teh dejstev pa res ne uvidevamo, zakaj bi tej volilni reformi ne smeli nasprotovati. Votle fraze, kakor „so- vraznični ljudstva je, kdor bi zdaj nasprotoval“, nas ne morejo prepričati o dalekovidnosti in zrelosti „Domoljubove“ politike, ki brez ovinkov izjavlja, da bi bila neizrekljiva škoda, če bi se popravljanje vladnega načrta tako vodilo, da bi pri tem cela pre-

osnova prišla v nevarnost! „Domoljubov“ člankar pač vidi samo učinke vladnega načrta na Kranjskem in se jih veseli, pozablja pa, da tudi zunaj Kranjske živi še mnogo mnogo slovenskega ljudstva, ki je svobode in pravice še v večji meri potrebno kakor kranjsko. **In sovražnik tega ljudstva je, kdor sprejme volilno reformo, ki na nepregleden čas to ljudstvo izroča na milost in nemilost njegovim sovražnikom — dobro vedo, da mora to povzročiti njegovo narodno in politično smrt.** To je dejstvo, ki ga nobene zveneče tirade sveta ne spravijo. Tega vseslovenskega stališča ne moremo zapustiti, celo za ceno ne, da nas mečete s kranjskimi liberalci in štajarskimi advokati v en koš. Če smatrate naše stališče za „nevarnost“, svobodno vam; dokazali s tem niste drugega, nego da je resničen nemški rek: „Wer den Schaden hat, braucht für den Spott nicht zu sorgen“. Kljub temu natočevanju bomo ohranili mirno kri in se ne bomo dali zbežati in v kako neplodno in razburljivo polemiko speljati, ki bi znala potem biti povod, da v usodnem trenutku ostanemo sami — na cedilu! Še enkrat: s takim pisanjem, kakor je „Domoljubov“, poderemo še zadnje šance za popravno krivic, ki jih volilna reforma zavdaja nam obmejnim Slovincem. Če vlada ve, da sprejmejo Slovenci volilno reformo eventualno tudi tako, kakoršna je, in če to iz naših lastnih glasil izvedo tudi Nemci, potem bi morali biti tepci, če bi nam kaj prijenjali.

— **Ljubljanske tercijske** imajo v nedeljo ob 5. popoldne v veliki dvorani hotela „Union“ shod, na katerem bodo protestovale proti reformi zakonskega prava in proti svobodni šoli. Pridigovale bodo dr. Šusteršič in dr. Schweitzer. Zaradi previdnosti vstop dovoljen samo ženskam. Aranžer celega shoda je dr. Krek, ki je bil pred nekaj dnevi sklical svoje amaconke in jim priporočal ta shod. Kaj ko bi dr. Krek konstatiral, koliko nezakon-skih otrok imajo te njegove pristasi-ke iz tobačne tovarne. To bi bilo na vsak način merilo za pričanje teh žensk o potrebi svetega zakona vobče in specialno o potrebi, da ostane ne-razdružljiv. Kakor smo že zgoraj po-vedali, je vstop na ta shod dovoljen samo ženskam. To se pravi: ženskam sploh in tistim klerikalnim moškim, ki jim hočejo klerikalci dovoliti vstop, kakor dr. Kreku, dr. Šusteršiču, dr. Schweitzerju itd. To je čisto ne-kaj novega in kaže, kaj si že vse dovoljujeta gg. Schwarz in Chorinski. Veljavni zakon ne pozna takih shodov, kakršni je ta. Zakon pozna samo shode z ome-jitvijo na izrečno povabljenega goste in javne shode, na ka-tere je vsakomur dovoljen pri-stop. Javnih shodov samo za ženske ne pozna postava. Omenjeni shod je v zmislu zakona javen ljudski shod, kajti sklicatelji niso povabi-li udeležence, shod ni omejen na povabljenega goste, nego se hoče vsaki ženski dovoliti vstop. Kako pa je mogla vlada kaj takega dovoliti? Ali sta gg. Schwarz in Cho-rinski že pozabila, da sta s prisego obljubila, izpolnjevati zakone vestno in nepristransko. Ker pa ni treba, da bi delžna vlada klerikalnem „ljubo svojevoljno spreminjala pos-tave, opozarjamo občinstvo, da ima po postavi vsakdo, kdor hoče, pravico udeležiti se tega shoda, tudi vsak moški in da imajo oblastveni organi proketo dolžnost, da vsakemu udeležbo omogočijo, tudi če bi se klerikalci ustavljali. Klerikalci bi radi grmeli proti reformi zakonskega prava in svobodni šoli in se bahali z uspehi, a ker se ljudstva boje, bi radi z zvijačo zabranili moškim vstop, kajti da jim ženske ne bodo ugovarjale, to vedo dobro in na to se tudi zanašajo.

— **Boj za Jesenice.** Uspehi iz-dajalske zveze župnika Zabukovca s strastno nemško stranko na Jese-nicah se že kažejo. Tretji razred imajo že v roki nemško misleči in od nem-štva odvisni kimovci Luckmannovi. Drugi razred je bil po zaslugi komi-sarja Schittnigga že izpočetka popol-noma izročen nemškutarjem in sedaj

se gre le še za I. razred. Ako propade slovenska stranka tudi v prvem raz-redu, potem bode občinska uprava na Jesenicah popolnoma v nemškutar-skih rokah. Vsled tega pozivljamo v za-dnjem trenutku vse narodne volilce I. razreda, in posebno tudi častne ob-čane, da se zanesljivo udeležijo volitve in volijo narodne kandidate. To velja vsem volilcem, ki imajo še količkaj čuta do slovenske narodnosti v sebi. Slišimo, da se pojavljajo različni vplivi na posamezne volilce, toda nadejamo se, da se ne bodo našli v vrstah čast-nih občanov izdajalci, saj gre za požar, ki žuga popolnoma uni-čiti Jesenice. Torej „Na po-moč“!

— **Vera je v nevarnosti.** Tako kriče zdaj klerikalci, ko se misli vpe-ljati zakonska reforma, da ločeni za-konci ne bodo več živeli v konkubinatu, ampak jim bo dovoljeno se poročiti. V naši deželi letajo cerkovniki, kaplani in cehmoštri ter drugi podrepani črne stranke vsak s svojo polo po vaseh ter nabirajo protestnih podpisov. Ka-kor se nam od več stani poroča, tega letanja ni konec ne podnevi ne ponoči in komaj so se ljudje odkrižali enega sitneža in nadležneža, že pride drugi, ki zopet zahteva toliko časa podpis, dokler ga ne dobi. Na ta način se marsikdo podpiše po petkrat, a pride še šesti borilec zoper ločitev zakona. Podpisujejo se pa vsi, tudi šolski otroci, kateri so jako veseli, ko zvedo, da pride njihovo ime do cesarja, kakor jim je katehet vtepel v glavo v šoli, kjer se o zakonski reformi pretolče najmanj polovico vsake ure, ki je odločena sicer za veronauk. Ker vrh tega razni nabiralci podpisov tudi sami kujejo podpise, smemo pričakovati, da pride iz Kranjske najmanj par milijonov podpisov na Dunaj, kar bo vsekakor imelo silen vpliv, ali se bo ta reforma zakona sprejela ali ne.

— **Reforma katoliškega za-kona.** Piše se nam iz Leseca: Minole dni je izvršil g. župnik Seigerschmied od zgoraj dano mu nalogo, tikajočo se nabiranja podpisov proti reformi katoliškega zakona. Polovico fare je prečistiti oblazil z lastno osebo od hiše do hiše, ostalo polovico pa je prepustil svojemu oprodu Brencetu, bratu znanega Brenceta v Preski. Ta smešna oseba se danes prištevava libe-ralcem, jutri pa opravlja službo li-gurjancem; kot izšolano monče bi vsaj moral vedeti, za kaj se pravza-prav gre pri ti reformi, a se predzne na tako zviti način zapeljivati ljud-stvo; gotovo je moral imeti obljub-ljeno mastno plačo. Pri pobiranju podpisov je naletel na sivega starčka na smrtni postelji, popolnoma slepega in gluhega, a tudi tega ime je v svoji modrosti podpisal na določeni kraj. Še bolj značilen pa je slučaj, da je neka nad vse brumna ovčica v svoji vdanosti hrepeneče dovolila prišlecu svoje ime postaviti med „izvoljene“, akoravno že leta in leta živi zasebno ločena od svojega cerkveno poroče-nega zakonskega družeta. Ali si mo-remo misliti kaj bolj smešnega? Ljud-stvo je v tej zadevi strašansko nevedno; izmed sto je težko enega dobiti, ki umeje, kaj se namerava s to reformo in med temi so tudi taki, ki se prištevajo izobražencem; potem je samoumevno farjem lahka stvar, ljud-stvo nafarbati. Ko bi se ta reforma občinstvu pošteno pojasnila, bi bile farške pole gotovo vse prazne.

— **Učeno pastirsko pismo ljubljanskega škofa.** Piše se nam iz Preske pri Medvodah: Kakor že več nedelj tako je tudi prvo postno prišel na našo prižnico iz škofovih zavodov neki Knific, ki nosi po-nosno ime „profesor“ v svojem nas-lovu. Vzel je v roke škofov pastirski list, ga nekaj časa čital, potem pa naenkrat prenehal, češ da je tu tako učeno pisano, da se ne da razumeti (menda Knific ni razumel!), zato je začel bolj „po domače“ praviti to, kar je v pastirskem pismu, namreč o kraljestvu satanovem. Dejal je: Kra-ljestvo satanovo na zemlji so libe-ralci. To kraljestvo se je začelo v raju takrat, ko je veliki angel Lucifer odpovedal Bogu pokorščino ter se delal njemu enakega. To hočejo dandanes tudi liberalci, ki pravijo, da ni treba hoditi v cerkev, ne k spo-

vedi, da ni treba nobene reči vero-vati, kar nas uče škofje in duhovniki itd. Taka pridiga se v Preski kaj lepo poda, saj je znano da iz nje zajemajo naši klerikalci najlepše nauke, kako je treba s kolom in no-žem nastopiti proti liberalcem. Da se črni gospodi cede slin po inkvi-ziciji, je povedal Knific, ki je pravil sledeče. V starih časih so bile države še bolj katoliške; kdor je kaj napač-nega storil, so ga kaznovali in vrgli v ječo; tega dandanes žalobog ni več, zato se pa kraljestvo satanovo tako lahko širi. Svetovali bi škofu naj ne piše svojih pastirskih listov tako učeno, da jih morajo novope-čeni profesorji po svoji omejeni pa-meti razlagati prav tako omejeno. Župnika Brenceta pa prosimo, naj ne širi božjega kraljestva v preski fari, tako kot ga. Klerikalci so su-rovi, njih otroci podivjani, kakšno življenje pa žive ženske, kojih može so v Ameriki, o tem ni govoriti. Vse to je posledica vednega hujskanja proti liberalcem ter hvaljenje, kako vzorni katoličani se klerikalci. Zato mislijo klerikalci, da so najbolj ljubi Bogu, pa magari naj začno liberalce pobijati ob belem dnevu, kar se menda še prav lahko zgodi, če bodo klerikalna drevesa rasla nemoteno vedno višje.

— **Razgnan klerikalni shod.** Pred kratkim sta slaboglasni župnik Hrvat in dobropoljski Jaklič sklicala v Turjaku shod. Turjak je bil časih tako klerikalen, da so ljudje klerika-lizma kar brenčali. A tudi tu se je začelo svetiti, tudi tu se dani. Žup-nik pozna položaj in zato se ni upal domačinov povabiti na shod. Doma ni ničesar povedal o tem shodu, nego je šel skrivaj v drugo faro klicat ljudi, naj pridejo na shod. A ko so domačini izvedeli, kaj se pripravlja, so šli na shod in so ta shod razgnali. Kakor bi pihnil, so se klerikalci razgubili. Župnik je zabavljaj, kar se je dalo. Nekemu možaku je rekel, da je ne-umen. „Takrat pa nisem bil neumen, ko sem bero dajal,“ mu je odgovoril mož in župnik se je potuhnil. Vihar je bil tako velik, da je župnik napo-sled ušel in se skril v farovž. Še toli-ko ni utegnil, da bi se bil od Jak-liča poslovil. In ves zelen je bil, po-sebno ko je videl moža, ki je na shodu „Oso“ bral. Tudi Jaklič je dosti osoljenih slisal. Naposled je prosil, naj se dogodek ne spravi v javnost, češ, da bi bilo prehudo, če bi prišlo v „Slov. Narod“, da je bil zdaj že v Turjaku klerikalni shod razgnan. Može so se domenili, da store tako in Jaklič je dal častno besedo, da tudi „Slovenec“ ne bo ničesar pisal. Toda vzlic tej častni besedi je „Slovenec“ le nekaj zabav-ljal. Kaj je resnica, se vidi iz gore-njih vrst. Fajmostru Hrvat pa sve-tujemo, naj bo previden, tudi kadar prireja shoda in ne le kadar zalezuje dekleta.

— **Občinske volitve v Šmar-tnem pri Litiji.** Piše se nam od tam: „Slovenec“ je o naših občinskih vo-litvah prinesel jadikavo poročilo, v katerem se bere, da je samo osem njegovih pristavev izvoljenih, deset pa naših. Poštenjak se je seveda moral zlagati, ko je vresnic naših 11 iz-voljenih, klerikalnih pa le 7. Dalje pravi, da so se vršile v tretjem razredu nepravilnosti in da bi v slu-čaju rekurza volitve v tem razredu gotovo bile razveljavljene. Vprašamo: Kje so se godile nepravilnosti, ali pri županovi ali pri dekanovi stranki, kjer so nekateri volili po trikrat z enim pooblastilom? Sicer pa vemo, da bi bilo vse pravilno, samo da bi bil tretji razred vaš. V drugem razredu so zato zmagali klerikalci, ker je 7 naših vo-lilcev odšlo domov in so klerikalci na to zmagali le z enim glasom večine. Nam bi bilo jako po godu, če bi se volitve razveljavile. Sicer se pa bo-demo še bavili s temi volitvami.

— **Iz Sv. Križa pri Kostanje-vici.** Kakor smo svoječasno že po-ročali, so izpadle tukajšnje občinske volitve dne 24. silečana vsled groz-nega pritiska in silovitega terorizma naših duhovnikov v prvem in drugem razredu na korist klerikalnemu županu, znanemu izkoriščevalstvu tukajšnjega ljudstva, očetu Kerinu. V tretjem raz-

redu so zmagali neodvisni in svobodni kmetje, kateri se niso strašili žuga-jočih besed župnikovih in se niso vdali milodonečim prošnjam Kerinovih sinov. „Ne pozabite naših tet“ tako in enako so prosili in zopet ro-tili nadebudni Kerinovi fantje. Zraven pa je pridno pomagala farovška slu-žinčad s kaplanom na čelu. Pritisk je bil tako velikanski, da so se mnogi naši vdali, boječ se velike samodrž-ne moči Kerinove. In samo na ta način je bilo mogoče, da so padli neodvisni kandidati naše stranke v 1. in 2. raz-redu. Da je šlo našim mogočnikom „za nohte“, je dokaz, ko so najeti klerikalni agitatorji letali na dom vo-lilcev ter s silo pritirali na volišče celo tiste, ki se volitve sploh udele-žiti niso mislili. Glavni aparat pri vsem tem nepoštenem početju pa je bila z dragocenim vincom po-žegnana posojilnica botra Kerina. „Če ne boš volil naših, gorje ti!“ tako so grozili vsakemu, ki je količkaj odvisen od te posojilnice. In res se je zgodilo, da se je marsi-kateremu neubogljivemu volilcu od-povedalo posojilo. In sedaj preganja mogočni Kerin vse „nezaslužive“, ki so oddali svoj glas naprednim kan-didatom. Da se otresejo te odvisnosti, takega brutalnega ravnanja in noto-ričnega oderuštva, so se zbrali za-vedni kmetje pretečeno nedeljo v družbi vrlih naprednih mož gg. Ru-perja, nadučitelja Malnariča, Kodriča, Colariča in drugih za blagor kmet-skega stanu vnetih možakarjev ter si ustanovili lastno „Kmetško po-sojilnico“. Bil je zbran res cvet kmet-skega naroda križevske občine. Samo veljavni in značajni može, — bilo jih je okoli 50 na številu — so zborovali v složnem in neustrašenem nastopu na osnovnem shodu te pre-potrebne „Kmetške posojilnice“. Burno pozdravljen prebere gosp. nadučitelj Malnarič predstoječa pravila, na kar se je začelo vpisovanje združnikov. Takoj prvi dan se je priglasilo čez 40 članov. V upravni odbor so se izvolili enoglasno g. Ivan Ruper na-čelnikom, g. Josip Kodrič nač. na-mestnikom in g. Ivan Malnarič taj-nikom. Za predsednika v nadzorstvo je izvolil g. nadučitelj Kocjančič. Vsi odločni, napredni in požrtvovalni može, ki so nam porok, da bodo s svojim neumornim delom veliko do-segli v korist novega denarnega za-voda in s tem tudi koristili pravični kmet-ski stvari. Klin je zabiti in vspehi se pokažejo v najkrajšem času. Po-gumno naprej, zavedni posestniki, bodočnost je vaša. — Neodvisen kmet.

— **Že zopet denuncirajo.** Piše se nam iz Knežaka: Klerikalci bi radi na vsak način prišli kneskem-u županu g. Dragotinu Česniku do živga. Ker vidijo, da jim vsaka izpodlet, začeli so sedaj z denuncija-cijami. „Slovenec“ je dne 23. febr. priobčil dopis iz Knežaka, v katerem med drugim tudi pravi, da je gosp. nadučitelj Dragotin Česnik učiteljs-kemu osebju tukajšnje šole „katego-rično“ prepovedal občeati v gđ. učiteljico Fr. Valenčič, zato ker ni ho-tela dati pri zadnjih obč. volitvah po-oblastila za narodno-napredno stranko. — Ti ubogi klerikalci ti! Vi to veste? Čudno, da tukajšnje učiteljsko o tem nič ne ve, ampak pravi, da je to čisto navadna, nesramna klerikalna laž. — Tukajšnje učiteljsko osebje je prene-halo, kakor samo pove, zato občeati v gđ. Valenčič, ker njenega postop-anja napram g. nadučitelju Česniku nikakor ne more odobravati. In ne samo učiteljsko, ampak tudi preprosti kmetje obsojajo njeno postopanje. Ali naj izobražen človek, kakor je učitelj ali učiteljica, občeuje z osebo, ki v lastno škodo pljuje? Ne, nika-kor ne! Tu preneha vsaka kolegijal-nost. Obžalovanja vredno je, da se da učiteljica hujskati od takih ljudi, kakršni so kneški klerikalci.

— **Trgovskega javnega shoda,** ki se vrši jutri ob 1/4. uri popoldne v Postojni se udeleži tudi trgovsko in obrtno društvo iz Gorice. Zanimanje za ta shod je splošno veliko. Ljub-ljanski udeležniki se zbirajo na juž-nem kolodvoru ob 3/4. uri popoldne, vlak odhaja iz Ljubljane ob 12 uri 58 m.

— **„Osa“.** Osemnajsta številka „Ose“ prinaša elegantno izvršeno po-

dobo „Skušnjava sv. Antona“ in risbo, predstavljajočo najmenitnejša dva reprezentanta slovenske kulture med dunajskimi Nemci, ki so menda ko-maj čakali, da priskočita ta dva čudna patrona pomagat katoliškemu „Schulverein“. Izmed vsebine nam ugajajo pesmi „Mors tua, vita mea“, „Idila“ in „Stric“ ter bajki o Šmarni gori in čarobnih jabolkah.

— **Skrivnosti I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva** morajo biti prav zanimivega značaja, kajti na občenem zboru je bil ve-likanski vihar. A čudno! „Slove-nec“, ki sicer poroča o vsakem šurku, ki ga pohodi kaka tercijska, molči o tem občenem zboru kakor grob in tisti kloset-listič, ki se imenuje „Naša moč“, piše potuhneno in zvijačno, ker hoče lastne ljudi presle-piti. Če hočejo klerikalci kaj izve-deti o dogodkih v lastnem taboru, morajo čitati „Slov. Narod“. V kle-rikalnem konsumnem društvu v Ovi-jačevi hiši je že dlje časa vrelo, in to zaradi postopanja vodstva. Tistim, ki so bili v posebni milosti, se je da-ljalo izredno mnogo na upanje. Neka-teri so dolžni po 150 K in celo po 200 K. Tako n. pr. je neki Pribr-šek dobil kredita 150 K. Zakaj? Ma-rija Pribršek je na nekem shodu rekla, da „Slov. Naroda“ še z roka-vicami ne prime. Sicer bi bilo bolje, ko bi ta devica in njene sestre ku-pile očetu rekelje, da ne bi hodil str-gan kakor kaka baraba v tobačno tovarno, mesto da sebe lišpajo in se gredo frakare — ali to je postran-ska stvar. Devica Marija Pribršek je tako govorila — in Pribršek je dobil na puf za 150 K blaga. Seveda ne plača ničesar. S takim početjem člani in članice ne morejo biti zadovoljni. Nevolja je postala še večja, ko je nekemu Zajcu padla izpod suke-nje cela salama in ko so izvedeli, kako se hlapi traktirajo z društe-vnimi salamami, in ta nevolja je pri-kipela do vrha, ko se je zaznalo, da se bo zahtevalo, naj se plača odbor-nikom za njih slabo gospodarstvo 800 kron, članom pa naj se ne da nič dividende. Krek je sklical najboljšje svoje prija-teljice in jih miril, a zadovoljen ni ž njimi, kajti zdaj zabavlja na de-lavke iz tobačne tovarne in pravi, da bodo vse same snedle. Po navadi je bil občni zbor v Ovijačevi hiši in sicer dopoldne. Letos pa so ga pre-brisani odborniki sklicali na pustno nedeljo v prostore kršč. socialne zveze popoldne ob en četrtni 4. Ve-deli so, da bo vihar in zato so izbrali ta dan in to uro in ne v lokal, upa-joč, da pojdejo članice gledat — ma-skare. A članice so prišle na shod. Bilo jih je toliko, da se Gostinčar ni upal predsedovati, nego se je skril po veži. Ko bi imel Gostinčar mirno vest, bi bil prišel shodu predsedovati, pa je moral namestnik Čatar. Zbrani člani so nastopili jako energično in brez ovinkov povedali, da nikomur ne zaupajo in da morajo priu ženske v odbor. Čatar je predlagal, naj se izzberejo tisti odborniki, ki naj iz-stopijo, a članice so zahtevale, da mora ves odbor odstopiti. In res je dal občni zbor odboru ne-zaupnico in volil nov odbor. Prejšnji odbor je hotel zgoraj ome-njene terjatve črtati, na občenem zboru pa se je sklenilo, da se jih iz-terja. Nekdanji prodajalec Kotnik menda komaj čaka, da bo klican k sodišču, češ, zdaj bodo člani in članice šele izvedele, kake lumparije so se godile v društvu. Odleteli odborniki se delajo sedaj silno razžaljene, najbrž, ker ne dobe nič nagrade. Bivši podpredsed-nik Čatar je pred koncem občenega zbora zbijal ob mizo in vpil: Mislil sem, da sem med krščanskimi ljudmi, sedaj pa vidim, da ste same hinarke. Občni zbor je trajal skoro šest ur in razpor je še zdaj velik.

— **Repertoar slovenskega gle-dališča.** Iz pisarne „Dramatičnega društva“ se poroča: Danes se ponav-lja izvorna drama „Ljubislava“. Zeleti je, da se občinstvo števil-neje udeleži te predstave kakor zadnjič in objektivno sodi vsekakor znamenito delo domačega pisatelja. V torek, dne 12. marca se poje tret-jič mična opereta „Don Cazar“. Vlogo Maritane poje to pot gospa Irma Polakova, ki jo je inten-danca pridobila z velikim trudom za enkratni nastop. Radi tega, se je tudi odredilo, da za to predstavo abonirani sedeži ne veljajo in na ta način vsakomur omogoči, da se vde-leži te predstave.

— **Koncert gojencev „Glas-bene Maticice“.** Glasboljubivo in za muzikalno vzgojo naše mladine za-nimajoče se občinstvo opozarjamo še enkrat na koncert gojencev „Glasbene Maticice“, ki bode jutri, 11. marca zvečer ob pol osmih v veliki dvorani „Narodnega doma“. Koncert bode nov dokaz, kako resno se deluje na našem glasbenem za-

vodu in kako visoko stopinjo glasbene izobrazbe je v njem možno doseči. Točke so za klavir, violino, čelo in solopetje. Vstop na sedeže in stojišča je prost, le nekaj rezerviranih sedežev bo po 1 K v delno pokritje stroškov.

Čestiti člani pevskega zbora „Glasbene Matice“ se uljudno opozarjajo, da se vrše pevske vaje moškega zbora deljeno po glasovih ob podeljkih in sredah in sicer ima I. in II. tenor vaje od 1/2 8.—1/2 9; I. in II. bas od 1/2 9.—1/2 10. ure zvečer. Ker se namerava prirediti II. koncert še pred Veliko nočjo, prosi pevski odbor čestite člane, da bi prihajali redno in polnoštevilno k skušnjam!

Predavanje v „Katoliškem domu“. Jutri v nedeljo ob desetih dopoldne predava v „Katoliškem domu“ gospod Anton Charska o Kristovem trpljenju. Vstop je vsakomur dovoljen.

Predavanje v „Mestnem domu“. „Splošno slovensko žensko društvo“ je priredilo snovi v veliki dvorani „Mestnega doma“ predavanje. Predaval je g. profesor Milan Pajk o renesansi v Italiji in na Nemškem. Predavanje je bilo nadaljevanje dveh prejšnjih predavanj in se je g. predavatelj pečal z visoko renesanso v Gornji Italiji, in sicer z glavnimi deli slavnih slikarjev Cornegia, Tiziana in Veroneseja ter označil obenem glavne poteze iz njihovega življenja. Nato je prešel na nemško renesanso, ki se bistveno razločuje od italijanske. Dočim se kaže v italijanski renesansi skozinsko idealizovanje prirode, najdemo v nemški zenižalno pojmovanje realnega življenja. Najvažnejše mesto nemške renesanse je bil Norimberk, kjer je živel Dürer kot glavni zastopnik te renesanse in ki je s svojimi lesi in bakrorezi postal v Nemčiji čisto popularen. G. predavatelj je s skioptikom kazal mnogobrojne slike gori omenjenih slikarjev. Vse slike so se odlikovale po točnosti in ostrosti. Mnogobrojno občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in galerijo ter je ob koncu zahvalilo g. predavatelja za poučno predavanje z burnim ploskanjem.

Snaženje govodi je neobhodno potrebno za vsakega kmetovalca, če hoče, da mu žival uspeva. Tako snaženje ima pri molznih kravah tudi velik vpliv na množino mleka. Če smo pa pogledali S. t. m. na semnju v Ljubljani, kako zanemarjen je nekateri vol ali krava, mora se človeku smiliti žival. Leto in dan ni bila osnažena in prodajalca ni sram prignati tako živinče na semnje. Želeli bi, da bi se ljudi prisililo priganjati očejena govoda na semnje v Ljubljano, ker je že skrajna zanikarnost in lenoba, če se pol govodi ne vidi iz njegovega lastnega blata!

Čitalnica v Ribnici priredi 18. t. m. v Arkotovi dvorani dramatično predstavo, v korist tamošnjemu „Olepevalnemu društvu“. Igrala se bo šaloigra v 3 dejanjih „Pri belem konjčku“, za katero se diletantje vestno pripravljajo na povečanem, deloma čisto novem odru.

Za žensko bolnišnico v Novem mestu je kupil okrajni sanitetni odbor stavbišče od notarja dr. Poznika.

Cev pri lokomotivi je počila prednočnim pri večernem vlaku iz Novega mesta v Ljubljano, da so morali lokomotivo nadomestiti z drugo in da je imel vlak 35 minut zamude.

Ura na novomeškem rotovžu bo električno razsvetljena. Ta glas gre zdaj po dolenski metropoli, vendar vest še ni potrjena. Gotovo je le, da ura že dolgo časa bije v egiptovski temi.

Smrt v plamenu. Neko 12-letno dekletce je v Dol. Kronovu pri Novem mestu zažgalo suho travo ob meji, šletna hčerka kočarja Malija pa je čez ogenj skakala. Otroku se je pri tem vnela obleka, da je dobil takoj opekline, da je v groznih mukah umrl. Obžgano je pa po rokah tudi dekletce, ki je zažgalo, ker je hotelo ponesrečenko rešiti iz plamena.

Zopet šola na Muljavi. Piše se nam: Primorani smo o tej zadevi zopet odgovorili „Slovencu“. Pred vsem izjavljamo podpisani, da nismo pod nikakim vodstvom krčmarjev, če tudi je on za šolo, kajti od njega nismo nič odvisni. Ne mislite pa, da smo tako zapuščeni, saj jih je še mnogo, ki priznajo, da je šola jako potrebna, in to niso nikoli kričali, kakor nazivljete nas, ampak razsodni možje. Seveda se nekateri nočejo z vami pripraviti, čeprav priznavajo, da je šola potrebna. Kar se tiče vode, ki obkoljuje Muljavo, moramo pojasniti, da nam je gospod urednik v zadnjem dopisu pomotoma črtal en stavek; kdor bo bral vaše zvižajno zasukanje in izrabljanje naših besedi, bo nazadnje res mislil, da smo na kakem močvirju, torej vedno v vodi. Kdor se pelje po cesti skozi Muljavo, mora pač videti, da to ni res. Ob velikem deževju se povsod dogaja, da stopi voda čez bregove za par dni, to pa še ne ovira, da bi se šole ne ustanovljale. Če torej voda le

nekoliko izstopi čez breg, bi se po vašem receptu morala takoj šola podreti. Muljavsko nasilstvo nas imenujete ter menite, da vam ne sme nihče ugovarjati. Kaj vam ni znano, da je uradna preiskava dognala, da je Muljava edini najbolj pripraven kraj za šolo v tem okraju in med vsemi vsemi v novem šolskem okolišu največja vas? Poglejte dotični akt, pa boste videli, da imamo prav in ne boste mogli trditi, da je to zlagano. Kdor hoče kaj razbiti ali uničiti, temu seveda ne bode nikdar položaj jasen, kajti le v kalni vodi se ribari. Mogoče nas imenuje krški župan, ker se potegujemo za šolo. Ali bodedo imeli od šole kak drug dobiček, kakor edino ta, da se bodo naši otroci kaj naučili, kar pri sedanjih groznih razmerah ni mogoče. Če se strinjate z dopisom, je torej vseeno, ali ste ga pisali vi ali kdo drugi po vaši informaciji. Pravite, da ste obljubili svojim volilem, da boste delali z vsemi močmi proti šoli. Ta vaša trditev je resnična. Če bi pa tega ne bili obljubili, bi pa župan ne bili, kaj ne? Saj to vas najbolj drži na županskem stolu. Po zakonu niste dolžni nositi bremena za našo šolo, mi pa moramo nositi tudi vašega za vašo šolo, seveda vsak po svojem razmerju, dasi nimamo ravno sedaj nikake koristi od nje. Vedno štejete kilometre, to pa nečete priznati, kam bi bilo bližje. Če boste nosili breme, bodedo imeli tudi korist. Menda bodedo priznali, da je Oslica in Potok veliko bližje Muljave kakor Krke. Nikar ne trpinčite ubogih otrok, da bi morali daleč hoditi radi vas. Radi stroškov pa vedite: če bi ne bilo toliko hujškanja, bi tri tretjine davkoplačevalcev ne vedelo, kdaj kaj plačajo. Pravite, da hočemo vse komandirati, da bi potem rekli: pa smo jih zmogli. Ravno nasprotno, v vaši stranki so taki, ki to pravijo. Trdijo tudi, da je šola potrebna, a za zmago jim je. Imate tudi take, ki pravijo: vse šole podreti in učitelje spoditi. Pri tem ne iščemo nikakega maščevanja, še celo ponižamo se pred vami, če hočete, pokleknejo pred v. s. in poljubimo vaše čevlje, samo da boste preskrbeli, da bodo naši otroci imeli blizu v šolo, da si ne bodo pri dolgem potu uničili zdravja ter da se bodo kaj naučili. Nekateri imajo nazore, češ, jaz sem kmetoval, ko ne znam ne brati ne pisati, naj pa še moj sin tako. A s temi nazori se mi ne bodedo strinjali nikdar. Novi časi, nove potrebe. Da pa otroci pri vas pridno obiskujejo šolo, je pa razjasnil prav dobro zadnji dopis s Krke ter vam očrtal vse vaše slabe razmere. Zidali boste, pravite. Kaj morda vi, župan, sami zidate šole? Nam narekujete, da naj si jo sami sezidamo. Muljava, hočete, da naj plačuje na Krko, vi pa ne priznate, da bi morali tudi vi tako storiti. Kjer imajo otroke godne za šolo, pride marsikaka kletev iz očetovih ust nad nasprotnike šole. Otroci mora iti iz Muljave, Bojanji vrha ali Kopolja zjutraj zgodaj v šolo, še jesti ne more. Čez dan pa pride kaka nevihta, in oče ali kdo drugi iz rodbine mora iti po otroka. Vselej mu mora dati nekaj krajcarjev, da si kupi kruha. Vprašam vas, kaj to niso stroški? Stroški so neizogibni. Ali je torej bolje, zidati štiri razrednice na Krki, na Muljavi pa nič? Menda mora vsak priznati, da je boljše več dvo-razrednic, da se otrokom da prilika, da redno obiskujejo šolo. Znano nam je, da tudi če Vaši somišljeniki godrnjajo nad vami. Dokler niste bili župan, ste vpili in kričali nad prejšnjim županom, da Vam bode vse zapravil, dasi je veliko storil zastonj, vi pa nič. Zdaj imate vedno večjo naklado, šola je pa raztresena po celi Krki, še v gostilni jo morate imeti! Pa dovolj tega za sedaj: z vami se ne bodedo več prepirali, ker upamo, da bode šolska oblast ukrenila, da dobimo kmalu že tako zaželeno šolo. Ignacij Bregar in drugi mogočci.

Letošnji spomladni vinski semenj v Krškem, ki se vrši, kakor smo že poročali, prihodno sredo, t. j. 14. t. m., od 9. ure dopoldne naprej, bo najbrže, kakor vsi prejšnji, prav dobro obiskan. Vinskih vzorcev bo v izobilju in ker potrebujejo vinogradniki ravno sedaj mnogo denarja za obdelovanje vinogradov, se utegne od marsikoga prav po ceni kupiti. Naj toraj kupci izkoristijo to ugodno priliko!

Iz Črnomlja. Ker se nam je lausko leto razbila mestna godba, sestavljal se je poseben godbeni odbor, ki bo s pomočjo mestnega občinskega zastopa ustanovil zopet godbo in je v to svrhu mestno županstvo že razpisalo službo kapelnika z letno plačo 1200 K. Za trdno smemo upati, da se bo mestna godba lahko stalno vzdržala, dokler ji bodo načelovali možje, kateri so bili izvoljeni v godbeni odbor, ki sestoji iz sledečih gg. uradnikov in meščanov: Načelnik, Janko Puhek, župan in trgovec, blagajnik Rudolf Schiller, učitelj, odborniki: Alojz Fabjan, posestnik, Karol Geltar, posestnik, Ignac Kline,

c. kr. davkar, Anton Kuder, c. kr. sodni pristav, Andrej Lackner, veleposestnik, dr. Josip Malerič, okrožni zdravnik, Ignac Müller, posestnik in trgovec, Karol Müller, posestnik in trgovec, Leopold Seljak, c. kr. kanclerist. Ker se bodo ti gospodje odborniki brezdvomno trudili, da se godba ne samo stalno zagotovi, ampak da se tudi povzpne in izpopolni v umetniškem oziru, bo tudi požrtvovalno uradništvo in meščanstvo lahko pozabilo na visoke prispevke, katere bo na vsak način treba žrtvovati, da si vzdržimo ta edini zabavni zavod v Belokrajini. In tako se bodo iz male a dične prestolnice Belokranjske daleč na okoli razlegali ubrani akordi naše godbe, ki bodo pričali, da od vsega sveta ločeni in popolnoma osamljeni Belokranjci še nismo odreveneli, marveč da z veseljem čakamo trenutka, ko se bodo naši poslanci spomnili na nas in odločno zahtevali, da se tudi v naše kraje pridrvi železni konj, ki nas bo rešil osamelosti.

H. Teuš.

Nova skladba gospoda E. Adamiča. Gosp. E. Adamič, učitelj v Kamniku, si je s svojimi lepimi skladbami pridobil že ugledno mesto med slovenskimi skladatelji. Sedaj je napisal novo delo „Vojaške narodne pesmi“ za sopran, alt, moški zbor in orkester. Fino izvedeno, efektivno skladbo bo prvič izvajala koncem tega ali začetkom prihodnjega meseca mestna realka v Idriji pri koncertu, ki ga priredi v korist podpornemu društvu za idrijske realce. Brez dvoma bodo pozneje izvajala to pristno domače delo tudi slovenska pevska društva, ki imajo na razpolago orkester.

Podružnica „Slovenskega planinskega društva“ v Kranju je imela dne 6. marca t. l. redni občni zbor. Sklenilo se je definitivno, da zgradi podružnica kočo na Stolu. Koča, za katero je že nekaj fonda nabranega, krstila se bo za „Prešernovo kočo“, ker bode stala na točki, raz katero se sme po vsej pravici vzkliniti z neumrlim pesnikom: „Dežela Kranjska nima lepšga kraja kot je z okolico ta, podoba raja“. Tudi se vzdiguje kralj Karavank, pomni Stoli, baš nad rojstvo vasjo Prešernovo in bode s „Prešernovo kočo“ na Stolu tudi „Slovensko planinsko društvo“ postavilo slovenskemu pesniku-prvaku svoj spomenik. V odbor so bili izvoljeni sledeči: predsednikom Anton Zupan, c. kr. profesor; podpredsednikom Ferdinand Polak, trgovec; tajnikom dr. Josip Kušar, odvetnik; blagajnikom Rudolf Kokalj, zastopnik „Dunava“; odbornikom pa dr. Vladimir Herle in dr. Evg. Jarc, oba c. kr. profesorja in Fran Šavnik, lekarničar — vsi v Kranju. Želeti bi bilo, da se stavba „Prešernove koče“ čimprej oživetovi, naj bi vsi Prešernovi častilci, osobito planinci, spominjali se nameravanega spomnika v planinah ob primernih prilikah s svojimi doneski. Doneski naj se pošiljajo na odbor kranjske podružnice, ki bode hvaležno bilježila vsak še tako mal dar. Rodoljubje, spominjajte se našega velikega Prešerna tudi tam, kjer bode stal njegov planinski spomenik, kateri naj „Bi bližnji sosed varoval — svet“ Marka“.

Društvo Narodni dom v Trzinu bode imelo svoj redni občni zbor dne 18. marca 1906 popoldne ob 2. uri v Permetovi gostilni v Trzinu s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznoterosti.

Odbor.

Iz Selc. Naš župnik Rožnik je zopet pokazal, kaj zna. Imel je kaplana, ki pa ni hotel peti njegove pesmi in Tomaž ga je vzel ua mnho. Silno se je bil pregrešil kaplan s tem, da je šel v neko napredno gostilno. Na prižnici ni udrihal čez liberalce, marveč pridigoval kot se gre vsakemu katoliškemu duhovniku. To seveda župniku zopet ni ugajalo. Jel ga je črtiti in je slednjič tudi dosegel svoj namen — toda le deloma. Pognati ga je hotel iz Selc. Kaplan je bil pa pametnejši od Rožnika in jo je popihal sam. Odsel je v nedeljo teden, a se do danes še ni vrnil. Kam je šel, ne vemo; i kako pa tudi, če niti škof in župnik ne vesta zanj. Kaplanu, ki je bil splošno priljubljen, privoščimo iz srca zlato prostost. Rožniku pa, ki meni, da je s tem vstregel svojim faranom, povemo, da godrnja vse zoper njegovo ravnanje. Tu pade ena opazka, tam druga, toda zabeležimo samo eno. „Zato ga fajmožer in kaplan nista mogla, ker ni hodil okrog vseh bab šale lizat“.

Selčan.

Blejska cerkev. Na Bledu so sezidali velikansko cerkev, ki bi bila primerna za veliko in bogato mestno občino. Sprva so zahtevali, da naj občina prispeva 26.000 K, zdaj pa so poskočili s svojo zahtevo na 72.000 kron. Občina se brani, da bi prispevala tako ogromno vsoto, kar ima čisto prav; če so zdaj večje potrebe nego so bile od začetka, naj jih plača tisti, ki jih je povzročil, ali pa

naj se izplačujejo iz mastnih dohodkov, ki jih je vsako leto deležna tako zelo obiskana romarska cerkev in nad katerimi vlada mrtva roka. Blejski župnik zdaj nadleguje in be- rači pri vsakem, naj bo te ali one stranke, te ali one vere. Posebno se obrača do naprednjakov, ker so ti premožnejši ljudje, moleduje, naj bi se ga usmili in jih hvali in se jim priljuje, češ, da mu je znana njihova nobenost. Tako na domovih naprednjakov. Kadar pa se blejski župnik spravi na prižnico, takrat mu je narodno-napredna stranka satanska stranka, takrat mu je vsak liberalce človek, ki ne more storiti srečne smrti. Najlepši in najdostojnejši odgovor na take besede blejskega dušnega pastirja je, da ne da noben Blejčan nobenega solda za cerkev, kdor ima le še količjak čuta ponosa v sebi. Naj da za cerkev tisti, kdor bo imel koristi od nje.

Črtice iz življenja katoliškega duhovnika. V fari Spitalič pri Motniku na Gorenjskem pase ovce zgodovinsko znani župnik Anton Mezeg, vulgo Lomek. Ta božji namestnik je izreden eksemplar one vrste katoliških duhovnikov, ki so zagrizeni klerikali, obenem pa babjeki, da ni nobena ženska, pa bodi nedolžno čisto dekle, ali zakonska žena, ali pa mlada udova, varna pred njim. Te trditve si upamo podpreti z nastopnimi dokazi. Mezgu je vseh vsaka ženska, najbolj mu je pa po godu mama Ančka, žena gostilničarja Franceta Uša, po domače Brigla. Tam je ta črni petelin podnevi in ponoči. Mama Ančka ga radi vidijo, pa tudi mož njihov France, ki je svoji ženi menda le za parado, je vesel, da poleg Mezga dobro je in pije. Bilo je lansko leto na pustno nedeljo. Mezeg, božji oziroma Francetov namestnik je prišel ob 4. uri popoldne k Briglu, kjer so ga vlekli do 9. ure zvečer. Tu se spomni, da bi šel z mamo Ančko na bal v Motnik. In res sta se peljala v vozu, kakršen je za prevažanje svinj, ker drugega voza ni bilo dobiti prvi hip. Zaradi lepšega je šel z njima tudi France. Prišedi v Motnik na bal, je začel Mezeg kmalu kazati svoj klovnski talent in uganjal take neslane burke (najbrže z ženskami), da so ga parkrat hoteli postaviti na hladno. Posebno inteligentnejši gostje so se čudili in zgražali nad vse pohujšljivim obnašanjem pijanega tonzurirane. Do treh zjutraj je Mezeg s svojo ljubico in njenim tovarišem ostal na balu, in šele potem se je ta lepa trojica peljala na svojem svinjskem vozu domov. Kje je župnik prenočil, ni znano. Znano pa je, da v Briglovo gostilno ne hodijo domačini, kajti Mezeg jih grdo gleda, ker bi mu vodo delali. Lanski velikonočni ponedeljek je Mezeg že ob 4. uri popoldne sedel pri Ančki. Fantje so mu pa hoteli nekoliko ponagajati, zato so bili namenjeni v Briglovo gostilno. Ko jih Mezeg ugleda skozi okno, skoči k vratom in jih tišči; fantje se pa zaženejo v vrata in božji namestnik je odletel kot muha sredi sobe. Kaj vse je moral zdaj Mezeg slišati, ne prenese bel papir. Toliko je pa gotovo, da je Mezgu postajal zrak prevroč in da jo je pri zadnjih vratih popihal v farovž. Takisto se je godilo več dni zaporedoma, ker fantje mu niso privoščili mehke Ančine postelje. Kakor pa je Mezgu všeč Ančka, tako je ves divji na mlade punce. Nekoč se je v družbi več fantov ob 2. uri ponoči vračal iz Motnika domov, seveda v rožcah. Kar se zmisli: „Pojdimo ljubce klicat!“ In res, ko pridejo do hiše nekega posestnika, ki je imel štiri hčere, stare od 16—25 let in ki je bil v tej družbi, je ukazal fantom počakati zunaj, sam se je pa plazil v podstrešno sobo, kjer so ležala omenjena dekleta. Kaj bi bil uganjal posvečeni svinjar z njimi, si lahko mislimo. Fantje so mu pa prekrizali račun s tem, da je nekdo obvestil dekleta, kaj jim preti, nakar so te v samih srajcah zbežale v spodnje prostore, črni mrjasec pa rdeč od divje strasti za njimi. Seveda se je ta delikatna zadeva takoj raznesla po bližnjih farah. Mlajši bratec omenjenih štirih deklet je pa pravil drugi dan svojim součencem, da so prišli gospod ob 4. uri zjutraj k njim in da so imeli vso „pokožvano suknjo“. Nevolja proti Mezgu postaja v njegovi fari vedno večja in fantje so mu obljubili, da ga pošteno splečajo. Ker pozna Mezeg kmetске fante, da izvrše, kar so sklenili, nabavil si je samokres, ki ga vedno nosi pri sebi. Letos na pustno nedeljo pa je najel orožnika, da je patroliral okoli Briglove gostilne, v kateri sta se z Ančko šla maškare do dveh čez polnoč. Pa tudi v župnišču se gode čudne reči. Poštene kuharice in deklet hitro odhajajo, katera jo pa ne popiha takoj, mora pozneje rada ali nerada s kakim prirastkom. Se ni dolgo, kar je morala zadnja kuharica domov na Štajersko, seveda v blagoslovljenem stanu. Rednik je že naprošen, vsled česar je Mezeg kajpada čisto nedolžen. Zato je pa ob novem letu na prižnici povedal samo število umrlih in število novorojenih, o nezakonskih je pa molčal. Molčanje kri-

vega. Pri vseh teh grehah je Mezeg še strasten klerikalec, poln plamtečega fanatizma. Svoje pobožne in verne farane zmerja s prižnice kot največje lopove in celo pljuval je že na nje. Da mora v takih okoliščinah verapešati, ni nič čudno in vprašamo ljubljanskega škofa, kaj misli ukreniti proti Mezgu? Ako ne bo nič ukrenil, imenovati ga smemo mutastega psa, kakor sveto pismo imenuje take duhovnike, ki se ne pobrigajo, da bi se odpravila ta ali ona pregreha, to ali ono pohujšanje.

Žrtve hujšakačev. Pod tem naslovom je priobčil zadnji „Naprej“ kratko poročilo glede tožbe, ki jo je vložil bivši podpredsednik obč. konsumnega društva v Idriji Anton Treven proti ravnatelju A. Kristanu radi razžaljenja na časti in proti nepravilnemu poslovanju. To poročilo, ki ga je pisal prizadeti Kristan v svojo obrambo, je pač najlepši dokaz, da zadeva vendar ni tako nedolžna, kakor jo hoče predstavljati Kristan. Že dejstvo, da je Kristan imel pravnega zastopnika, in naj se je zgodilo to po njegovi izjavi le radi tega, da bi imel tožitelj Anton Treven več troškov, nas potrjuje v tem. Proti navadnemu rudarju bi učenemu Kristanu gotovo ne bilo treba zastopnika, če bi bila zadeva tako neznatna. Treven ni bil žrtva hujšakačev, ampak žrtva Kristanove oholosti in maščevalnosti. Stvar se je namreč dogodila sledeče: Trevenov tast Ignacij Bogataj je posodil obč. konsumnemu društvu nekaj posojila proti 5% obrestovanju. Po zapadle obresti je prišel A. Treven, pri tem pa je Kristan trdil, da je bilo dodeljeno le 4 1/2% obrestovanje; ker je A. Treven vztrajal pri svoji zahtevi, ga je Kristan po svoji navadi prišel zmerjati, da je moral Treven oditi. Ker si je upal Treven pri sebi obč. konsumnega društva kritikovati nerednosti v društvu, se ga je proglasilo za lažnjiveca, in proti tej psovki je vložil tožbo. Pri obravnavi je propadel, ker se je dokazalo, da se mu je pri seji reklo, da je lagal in ne lažnivec. Ker je Kristan imel zagovornika, je moral rudar Treven plačati precej občutne pravdné stroške. Preje pa je Treven vložil še tožbo proti Kristanu radi nepoštenega poslovanja, in je okrajno sodišče v tej zadevi že zasliševalo priče. Ker pa se je Treven ustrašil morebitnih stroškov in je Kristan na obnem zboru pretil, da bo Treven zaprt od enega do dvanajstih mesecev, je umaknil to tožbo. Želel pa si je povrnave Kristan sam, ker bi sicer ne bil rekel lg. Bogataju, naj pride Treven da se doseže poravnava. In Treven, je le pod pritiskom svojcev privolil v poravnavo in podpisal v „Napreju“ priobčno izjavo. Stvar je toraj malo drugačna, kakor jo je naslikal Kristan. Mesto da Kristan sam sebi hvalo piše, naj bi raje povedal obdolžitve Trevenove, in člani obč. konsumnega društva bi že sami lahko spoznali, ali so resnične ali ne. Tisti najbrže še ni poštenjak, ki sam pravi da je, to priznati mu morajo drugi. Pri vsej zadevi pa je najlepše to, da je Kristan vodja idrijske socialne demokracije, po lastni sodbi največji bojevnik zatiranega in bednega proletarijata, izjavil, da samo radi tega vzame zagovornika, da ima ubogi rudar, družinski oče več troškov. Pa recite, če ni to delavski prijatelj, ki zasluži neomejeno zaupanje delavstva, da stoji za njim kakor skala ker ve, da je poštenjak. O revež tisti, ki je primoran pisati o sebi take slavošpeve!

„Narodnemu izobraževalnemu društvu“ v Črnem vrhu so poslali podporo c. kr. notar dr. Horvat 40 K, dvajsetorica odličnih Poštojčkanov 20 K, dež. posl. g. Ivan Božič 10 K, g. Gregor Trkman 10 K. Odbor izreka tem potem iskreno zahvalo zavednim in požrtvovalnim darovalcem!

Vilharjev spomenik v Postojni. Na lepem in prostornem trgu pred šolo v Postojni nameravajo postaviti spomenik Miroslavu Vilharju, pesniku, skladatelju, časnika, pisatelju in neumornemu boritelju za pravice slovenskega naroda. Načrte je izvršil notranjski rojak, arhitekt g. Ivan Jager. Bronasti kip v dvojni naravní velikosti je mojstrsko dovršil akademski kipar g. Alojzij Repič. Spomenik bo stal okoli 12.000 K. Ker pa ima odbor zdaj komaj pičlo polovico te vsote, se obrača na vsa rodoljubna slovenska srca proseč radodarnih prispevkov, ki jih sprejema g. Gregor Pikel v Postojni.

Narodno bralno društvo v Knežaku. Iz Knežaka se nam poroča: Da še ni popolnoma zamrla narodna zavest v Knežaku, kakor trobi razno klerikalno časopisje, je pokazala predpustna veselica, ki jo je priredilo naše bralno društvo na pustno nedeljo. Prostori g. župana Dragotina Česnika so bili vsi polni. Naši vrli možje, katere smemo v resnici s ponosom imenovati možje, so pripeljali svoje družine k veselici, da tako v poštenu družbi užijejo par dobrih uric veselega predpusta. Pa tudi Marijinih

hčerko nismo pogrešali. In res prav izvrstno smo se zabavali! Prav dobro nam je igral kakor pri sporedu, tako tudi pri plesu naš domaći kvartet. Ugajalo nam je tudi petje pod spretnim vodstvom g. nadučitelja R. Horvata iz Zagorja. Posebno mnogo smeha je vzbudila burka „Trije ptički“. Pa saj ni čuda, saj so bili krojač, pisarkov in urar pravi originali. Tudi gostilničar, njegova žena Špela in sodnik so dobro pogodili svoje, dasi ne zelo hvaležne vloge. Po igri se je začelo srečkanje, pri katerem ni skoro nihče zastoj poskusil svoje sreče. Da se je veselica priredila, pripomogli so naši vrli, pripradni sosedje Zagorci, za kar jim bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

— **Zopet nov red.** V Premu pri Ilirski Bistrici se mislijo nastaniti salerijanci ali pa trapisti. Kakor vidimo, bo na Kranjskem ali treba vsem iti med redovnike ali pa — v Ameriko. Najbrž se pa zgodi zadnje!

— **Dve javni ljudski knjižnici** so ustanovili v St. Vidu pri Vipavi. Bralno društvo „Sloga“, je vpeljalo tudi redne tedenske sestance, na katerih se predava in bere. Slične sestance ima vsak drugi četrtlet tudi „Čitalnica“ v Podragi. Naj bi ta zgled posnemala tudi druga društva!

— **Predavanje.** V nedeljo, 4. t. m. je predaval mlekarji nadzornik g. Legvart v Novi Sušici pri Kosani v ondodni zadrugi mlekarji. Zbranih je bilo veliko število vrlih gospodarjev, ki so pazno poslušali g. predavatelja, ki je govoril o skupnem delovanju, o izboljšanju travnikov, o živinoreji ter o mlekarstvu. Predavanje je trajalo skoro 2 uri. Gosp. predavatelju so udeležniki prav hvaležni za dobre svete in nauke.

— **Velikanski štrajk** se napoveduje za 1. april v Ameriki. Okoli 650.000 delavcev v premogokopih namerava štrajkati, če jim njihovi delodajalci ne zboljšajo njihovih plač, kolikor že in če se delavni čas ne zniža na 8 ur. Delavci upajo, da vstrajajo dlje časa v štrajku in da zmagoajo v njem. Fonda imajo 60 milijonov K. V sled tega je svariti slovenske delavce, ki so namenjeni v Ameriko, naj rajši počakajo nekaj mesecev še doma, ker se jim kaj lahko pripeti, da pridejo v novi svet, kjer jih bo čakala neizogibna beda.

— **Kolajna v spomin prebitja karavanskega predora.** Železniško ministrstvo je dalo napraviti nekaj kolajna v spomin prebitja karavanskega predora in dobe te kolajne možje, ki so sodelovali dejansko pri tem delu ali pa so si stekli posebne zasluge, da se je karavanski predor dovršil.

— **Štajerski „bauernländlerji“** so razposlali na vse svobodnomiselne nemške poslance spomenik, v kateri zahtevajo, naj se volilni okraji na Štajerskem razdele tako, da dobijo Slovenci samo 5 mandatov. V ta namen naj se kmetske občine razdele v sledeče volilne okraje: 18. Ivnic-Marenberg-Maribor desni breg Drave, 19. Lipnica-Arvež-Maribor levi breg Drave, 20. Fehring (?) - Cmurek-Radgona, 24. Slov. Gradec-Šoštanj-Gornji grad-Vransko-Konjice, 25. Celje-Laško, 26. Šmarje - Rogatec - Kozje-Brežice-Sevnica, 27. Ptuj-Slov. Bistrica, 28. Ormož-Ljutomer-Gor. Radgona-St. Lenart. — Preveč se brigajo za nas!

— **Arogantni davčni uradniki.** K davkarji v Laško pri Celju je prišel pred kratkim neki slovenski kmet plačat davke. Nobene druge stranke ni bilo v uradu, vendar se noben uradnik ni hotel zmeniti zanj, kaj da želi. Ker je bilo kmetu čakanja že preveč, je poprosil, naj ga odpravijo. Ali sedaj je bil ogujen v strehi. Divje žareče oči so ga hotele predreti, iz ust vsemogočnih nemških uradnikov se se pa čule besede, da mora kmet čakati ves dan, če hočejo tako davčni uradniki! Kajpak: kmet je plačan od teh ljudi!

— **Vestni nemški železniški uradniki.** V Laškem pri Celju so na kolodvoru nastavljeni najzagrizenjši nemški hajlači, ki se žive od slovenskega kruha, a bi najraje vsakega Slovenca spremenili v prah, če zahteva po slovensko vozni listek. Ti slavni junaki so na pustno nedeljo tako strašno uspešno uživali alkoholne pijače, da so pozabili drugi dan, kate-rega je v mesecu in da so izdajali vozne listke z dne 65. februarja. Ysa čast taki vestnosti!

— **„Brat Sokol“ v Ptuj.** V nedeljo 18. t. m. bodo igrali v ptujski čitalnici to izvirno slovensko šaloigro.

— **Letošnje spomladanske orožne vaje** pri 3. (graškem) voju bodo za pehoto in lovce od 7. do 19. maja, od 21. maja do 2. junija in od 5. do 17. junija; pri topništvu 7. divizije 20dnevne vaje od 17. aprila, od 7. do 27. maja in od 16. junija naprej; 13dnevne vaje pa bodo od 18. aprila, 1. 14. in 28. maja in od 11. do 25. junija. Pri 8. diviz. polku od 7. do 21. maja, 5. in 18. junija ter 2. julija.

— **Grozna nesreča.** Tovarniški hlapec Janez Žetko je vozil premog z divaške postaje v Senožeče z več drugimi vozniki. V Gabrčah so se v pondeljek možje nekoliko preveč napili. Imenovani Žetko je bil med vozniki zadnji, zato jih je hotel prehiteti. Pognal je konje vprežene v težko obložen voz. Komaj pa je dospel do voza voznika Andreja Šturma, butnil je s tako silo vanj, da je padel Šturm na tla, da sta ga konja pohlodila in da sta šla oba voza čezenj. Vsega zmečkanega so prenesli v Senožeče, kjer je umrl po 36urnih groznih bolečinah. Imel je zdroljenih 6 reber in ranjen ves drob. Bil je star 61 let.

— **Tatvina na ulici.** Aleksandru Mikroniju v Trstu je večeraj popoldne na Corsu neznan tat potegnil iz žepa knjižico kreditne banke „Union“. Na knjižico je vložilnih 6000 K. Seveda si tat ne bo nič opomogel s knjižico, ker je banka že obveščena o tatvini.

— **Prva socialnodemokratska občina na Primorskem.** V Vižinadi v Istri so vsled kompromisa s Slovani zmagali pri občinskih volitvah socialni demokratje. Vsi odborniki z županom dr. Rittossom vred so socialni demokratje.

— **Deset bratov vojakov.** Posestnik Al. Burlini v Poreču ima deset sinov, izmed katerih jih je devet že služilo vojske. Sedaj so potrdili še desetega sina.

— **Nesreča v puljskem arzenalu.** Pretekli teden sta se dogodili v puljskem arzenalu bojne morarice dve veliki nesreči. Na bojni ladji „Kaiserin Elizabeth“ je padel delavec Puhar 14 metrov globoko in bil na mestu mrtve. Na bojni ladji „Erzherzog Karl“ je pa počila veriga pri sidru in težko ranila več ljudi. Nekemu delavcu je zlomilo obe nogi. Ranjeni so vsi očetje mnogobrojne dece.

— **Dopolnilna okraja za bramborska polka št. 5 (Pulj) in št. 27. (Ljubljana)** sta se sledeče uredila: Dopolnilni okraj puljskega polka bo v bodoče obsegal naborne okraje Trst, Sežana, Postojna, Koper, Poreč, Voloska, Pulj, Pazin, Rovinj, Lušinj in Krk; dopolnilni okraj ljubljanskega bramborskega polka pa bo obsegal okraje Ljubljana, Litija, Kamnik, Logatec, Gorica, Gradiska, Krško, Novo mesto, Kočevje in Ormožlj.

— **Srbska himna.** Iz Belgrada poročajo: Na predlog strokovnega odbora, ki je bil postavljen, da oceni predložene himne, je ministrski svet sklenil, da se sprejme za srbsko narodno himno pesem, ki jo je zložil srbski pesnik Aleksa Šantić. Tekst srbske himne obstoji iz štirih kitic, ki obsegajo 24 vrst. Ta tekst se najprvo objavi v uradnih „Srbskih Novinah“, na to se pa takoj razpiše natečaj in nagrada za komponiranje.

— **Prememba posesti.** G. Leopold Simončič je prodal svojo hišo Pred škofijo št. 19 dežnikarju g. Josipu Vidmarju za 60.000 K.

— **Utopil se je** večeraj popoldne v Malem grabnu 3letni zlatar v Židovskih ulicah g. Karel Januš. Ko so ga našli, se je držal za neko vejo in je imel glavo zunaj vode. Povod dozdevnemu samomoru so najbrže slabe finančne razmere in se domneva, da se mu je tudi otemnel um. Na lice mesta došli policijski zdravnik je mogel konstatovati le še smrt in je odredil, da se je truplo prepeljalo v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Znaki kakkega zločina se na truplu niso opazili, sklepa se pa, da se ta res ni zgodil, če potem, ker je imel utopljene pri sebi še srebrno žepno uro in zlato verižico. Nesrečnež je zapustil vdovo in 6 nepreskrbljenih otrok.

— **Ustrelil se je** danes zjutraj ob pol 6. uri na mostovžu šentpeterske vojašnice prostak c. in kr. 17. pešpolka III. stotnije Anton Krištof. Zadel se je v desno stran prsi, a ni bil takoj mrtve. Prepeljali so ga v tukajšnjo garnizijsko bolnišnico, kjer pa najbrže ne bo okrevaj. Vzrok poskušene samomora je neznan.

— **Mazinec si je poškodoval** snoči na levi nogi v I. dejanju nemške predstave igralec gosp. Edvard Maerhofer, ko se je zadel v neko železo. Ko ga je g. dr. Illner obvezal, ni mogel dalje igrati, marveč se je podal takoj domov.

— **Konj se je splašil** snoči fjakarju Francetu Ljubcu pred južnim kolodvorom ter dirjal po Kolodvorskih ulicah do Štrukljevega hotela, kjer ga je ustavil kočijaž Alojzij Božič na ta način, da je skočil na voz in zgrabil za jermena. Konj se je bil ustrašil dveh psov, ki sta pod vozom lajala.

— **Delavsko gibanje.** Večeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Glandorf 15 slovenskih tesačev. 75 Hrvatov je šlo na Prusko, 38 v Bregenc, 35 pa v Solnograd.

— **Izgubljen je bil** možnjček, v katerem je bilo nekaj čez 21 kron denarja.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gospoke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

— Jutri zvečer je koncert v hotelu

„Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

— **„Šramel“-kvartet** koncertuje jutri, v nedeljo zvečer ob 7. uri v salonu restavracije „pri Levu“ na Marije Terezije cesti. Vstopnina 15 kr.

— **Popoldne ob 4. uri** koncert na „Drenikovem vrhu“. Vstop prost.

— **Umor v Polešniku.** Iz Zadra se nam poroča: Nedavno tega sem vam sporočil, da je na smrt obsojeni morilec Ane Rančigaj, Šime Kovačević dal poklicati k sebi sodnika, češ da hoče dati na zapisnik važna razkritja. Vsled te vesti je nastala govorica, da bo prišlo do revizije procesa. To govorico je registriral tudi vaš list. Kakor sem se pa poučil, da sedaj se ne more biti govora o kakšni reviziji procesa, ker se je izkazalo, da Kovačevićeva razkritja ne odgovarjajo resnici. Pripominjam, da Kovačević še vedno taji, da bi bila župnik Tomašević in Antonijeta Oštrić kakorkoli vdeležena pri umoru. Da-li to odgovarja resnici, je zelo dvomljivo, zakaj vedno bolj se kaže, da je bil umor Ane Rančigaj naročen. V tem oziru je velesnačilno to-le: Šime Kovačević je takoj po obsodbi vprašal svojega zagovornika: Gospod branitelj, ali bo župnik Tomašević sedaj podedoval premoženje Ane Rančigaj? Ko mu je odvetnik odgovoril, da to ni izključeno, je radostno vzkliznil: „No, potem pa župnik Frane bo zapustil moje rodbine!“

— **Najnovejša novice.** — Jezuit — slepar. V Crnovicah so zaprli priporja jezuitskega samostana, Slominskega, ker je ponarejal javne listine.

— **Ruski revolucionar** na Dunaju. Na Dunaju so prijeli nekakega Markovskega, ki je baje član ruske revolucionarne propagande. V njegovem stanovanju so našli več razstreljiva.

— **Dobrodošla hčerka** rimsko-katoliški cerkvi je pač bodoča španska kraljica, princezinja Ena Battenberška. Ob svojem prestopu je namreč poslala papežu 2 milijona frankov za katoliško cerkev na Francoskem.

— **Kaj je žaloigra?** V neki višji deklški šoli je razlagal profesor pojme drama, burka, veseliga, žaloigra itd. Vsaka učenka je morala imenovati kak gledališni komad ter določiti, v katero kategorijo spada. Neka izmed manjših učenek je povedala, da pozna igro „Deset žensk brez moškega.“ Na profesorjevo vprašanje, kam je igro uvrstili, je odgovorila zamišljeno: „Gospod profesor! Deset žensk brez moškega — to je vendar žaloigra.“

— **General Nyiri** — žid. Posl. Toth je razglasil po časopisih, da je bivši kraljevi komisar in ministrski predsednik in spe general Nyiri po rojstvu žid. Imenoval se je Samuel Weiss ter je z dovoljenjem ministrstva prevzel sedanje ime, in sicer po rodnem mestu Nyiregyhaza.

— **Johann Orth** — živi. Kakor znano, je avstrijski nadvojvoda Johann prišel svoječasno na carskem dvoru v nemilost, vsled česar je svoje ime izpremenil v J. Orth ter odplul na neki trgovski ladji po svetu. Čez nekaj časa se je raznesla vest, da je z ladjo vred utonil. Sedaj pa se v Curihu govori, da je bivši nadvojvoda Leopold, sedaj Wölfling, dobil nedavno od svojega strica J. Ortha pismo z Balearskih otokov, kjer Orth že več let živi popolnoma neznan. Njegov brat nadvojvoda Ludvik Salvator živi že dalje časa pri njem na omenjenih otokih.

— **Števila dijakov na avstrijskih vseučiliščih.** Naučno ministrstvo je izdalo statistični izkaz dijakov, ki obiskujejo avstrijska vseučilišča v tekočem polletju. Na današnjem vseučilišču je bilo 7837 dijakov. Skupno število vseh dijakov avstrijskih vseučilišč znaša 22.749. Ženskih slušateljic je bilo na vseh 8 avstrijskih vseučiliščih 1323.

— **Tiskarski škrt.** Ta izraz si je izmislil leta 1561. neki „pisatelj“, ki je izdal nemško knjigo o „pregroznem preklinjanju in pijančevanju vojakov“. Knjiga je imela samo 172 strani, a seznamek tiskovnih napak je obsegal celih 15 strani. K temu seznamu je pisec napisal pregovor, v katerem dolži peklenščka, da je nalašč zakrivil toliko napak, ker mu je bila knjiga skrajno zopna. Leta 1653. tiskano sv. pismo izkazuje blizu 6000 tiskovnih napak, ki jih je gotovo zopet zakrivil hudci.

— **Z nabiranjem razne trave in cvetlic za čaj** se je bavila starka Ana Komovska, ki je nedavno umrla v Eggenburgu. Vsi so jo imeli za veliko revno ter so ji dobri ljudje radi prepuščali ostanke svojega kosila. Po njeni smrti pa je našla komisija med raznimi cunjami 12.350 K gotovine in 700 starih loterijskih listov. Edini sin je pred leti baje odšel v Ameriko, a ni nikdar ničesar več slišala o njem. Ako ga oblasti ne najdejo, pripade starkino premoženje v državno blagajno.

— **Spomeniki živim.** Razen nekaterih rimskih cesarjev sta dobila dosedaj le Bismarck in Ibsen spomenika še za svojega življenja. Sedaj pa so postavili v Španiji spomenik še živi pisateljici Emiliji Pardo-Bazan. Dobro ohranjena in zdrava pisateljica je obkrožena prisostvovala v krogu svojih staršev in otrok.

— **Bogata knjižnica.** Po smrti slovečega turškega dostojanstvenika rahmetlija Mustafa Fadil paše Misirlije našlo se je v njegovi knjižnici nad 100.000 raznih knjig, med njimi nad 200 z roko pisanih musafi-šerifa. Samo ti musafi-šerifa se cenijo nad 46.000 K. Knjižnico imajo sedaj njegovi sinovi.

— **Bik za 77.000 K.** Na letošnji kmetijski razstavi v Londonu je kupil Viktor Dergis iz Argentine bika, ki je dobil na razstavi prvo darilo ter plačal zanj 77.000 K.

— **Skupni pouk na srednjih šolah.** Višjo gimnazijo v Heidelbergu obiskuje skupno z dečki tudi 12 deklic, a v realko hodi z dečki vred celo 29 deklic.

— **Od dobrega najboljše.** Kako se Singer Co. deln. družba za šivalne stroje v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4, vedno prizadeva, nuditi najboljše in se glede popolnosti izkazati vsekdar mojstra, o tem pričajo nje razstave v prodajalnici, ki naj bi si jih ogledal vsakdo, ki mu je treba šivalnega stroja. Da so Singerjevi šivalni stroji prav posebne zmožnosti za delo ter jako pripravi, da nudijo vsaki dami možnost, da izdeluje na njih one prekrasno umetne vezene, ki so povsod, kjer so jih doslej javno razstavili, zbujale največje presenečenje, — je že zadosti znano. Zanimanje zbujajo, da je na željo dobiti salonsko leseno opremo prikladno k vsakemu pohištvo, da postane tako šivalni stroj drugim dekoracijam primerno kras sobe v pravem slogu. Ta vtisk pa še povečajo stroji s pogrezljivim gornjim delom, torej brez pokrova, ki večkrat kaže nerodno lice. Ko se pogrezne gornji del, rabimo lahko take šivalne stroje, kakor vsako drugo šivalno mizo. 800

Književnost.

— **„Slovenski Sokol“** ima v 2. številki naslednjo vsebino. 1. Sokolski koledar. 2. Vestnik slov. sokolstva. 3. Poslano.

— **„Učiteljski Tovariš“.** Št. 10. Vsebine: Panika v cerkvi. — Naš denarni zavod. — Kakšna bo učiteljska pasivna rezistenca. — Kršenje zakonov v Istri. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Jesenice 10. marca** Jese nice so rešene. V drugem razredu smo prodrli z dvema kandidatom, v prvem so vsi naši. Navdušenje nepopisno.

— **Jesenice 10. marca** Proti koaliciji žida Löwa, protestantov, nemških katoličianov in slovenskih katoliških duhovnikov je danes pri volitvi v I. razredu na vsi črti zmaga la narodno-napredna stranka. V II. razredu si je narodno-napredna stranka priborila dva odbornika.

— **Jesenice 10. marca** Razmerje strank v novem občinskem odboru je naslednje: narodno-napredna stranka ima devet odbornikov in dva podžupana (Hrušica in Plavški rovt), torej enajst zastopnikov; klerikalna stranka ima sedem odbornikov in dva podžupana (Sava in Planina) torej devet zastopnikov; nemška stranka ima pet odbornikov. Narodno-napredna stranka je torej najmočnejša v obč. odboru, a si je to priborila, dočim so klerikalci svoje zastopnike priborili. Slava, gromovita slava volilcem!

— **Jesenice 10. marca.** Jesenice so v zastavah. Navdušenje je velikansko. Narodni izdajice so poraženi!

Zmago praznuječi naprednjaki

— **Pariz 10. marca** Poročila iz Algecirasa javljajo, da se je nasprotje med Francijo in Nemčijo zopet znatno poostriilo.

— **Dunaj 10. marca.** V torkovi seji poslanske zbornice pridejo pri debati o vtilni reformi

do besede tudi jugoslovanski poslanci.

— **Pariz 10. marca.** Novo ministrstvo še ni sestavljeno. Stranke, ki imajo večino v zbornici, zahtevajo, naj se ustanovi ministrstvo, ki bo brezobzirno izvedlo zakone o ločitvi cerkve od države.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Izredno lepo vreme v tekočem tednu je oplasil spacetka tudi imetelje blaga, ki so postali parkrat voljni 5 do 10 vin, na cenah popustiti. Vendar pa se je smer ceni že večeraj spremenila v prilog producentov. Nekoliko čemerno vreme, malce boljše zanimanje in pa zopetna hos za oves so uspešno učinkovali tudi na glavno žito — pšenico. Če izven teh momentov upoštevamo, da se je iz Srbije leta 1904 pri carinski tarifi 1 K 79 h za pšenico, 60 h za korožo in 1 K 43 h za oves navozilo v Avstro-Ogrsko 5987 vagonov pšenice, 1226 vagonov korože in 563 vagonov ovasa, od večeraj naprej pa, ker se ni doseglo sporazumljenja glede carinskega provizorja med Srbijo in našo državo, bo veljavna za avoz iz Srbije avtonomna carinska tarifa, tedaj za:

pšenico	7 K 50 h	za 100 kg
korožo	4 „	— „ 100 „
ove	6 „	— „ 100 „

potem nam tega dejstva nikakor ni podcenjevati pri učinkovanju na cene žitnega trga, tem manj, ker sporazumljenja v do-glednem času na podlagi gotovih poročil ni pričakovati.

Pšenica je bila prvo polovico tedna nekam mlačna, kurzi so se polahko krhali, večeraj pa se je zopet povzpela na nivo prejšnjega tedna. Dovozi iz ogrske puste do postaj so skrajno nezadovoljivi, to pa se utegne še poslabšati, čim bodo kmetje pričeli z intenzivnim obdelovanjem polja.

Koroza je namignila začetkom tedna, da se bo iz svoje višine spustila nekoliko v nižave, premislila pa se je koncem tedna zopet in notira znova visoke predtedenske cene.

Oves je ravno tako skušal malo odnehavati, krenil pa je hipoma drugo pot in tendira sedaj trdnjeje nego kedaj poprej.

Jedilno olje. Visoka carina K 40 — za 100 kg, ki se je uveljavila s 1. marcem, ni učinkovala na nadaljni po-višek cen. Deloma prevladuje mnenje, da bodo ogromne množine, katere cenijo celo višje nego je celoletni konzum Avstrije, znatno pritiskale na cene, na drugi strani pa nikakor nečajo verjeti, da bi se ta visoka carina trajno vzdrževala. Ustvarila se je ta carina vsled alijance z Nemčijo, da bi imela Nemčija s svojimi carinskimi pogodbami z Ameriko toliko več podpore. Nadejajo se tedaj, da se bo carina za koton-olje reducirala, čim se završi carinsko pogajanje med Nemčijo in Ameriko. Amerika je pri ogromnih nakupih pred povikom carine veliko zaslužila, zato pa je povisek 5 kron pri 100 kg sedaj zopet popustila. Če bi se tedaj v kratkem carina dejansko znižala na 24 kron, je ogromen polom pri olju neizogiben.

Sladkor nima ničesar novega naznaniti; rafinerije so s cenami trdne. Riž. Nameravavana carina za riž se ni uveljavila, zato so luščilnice klav-zulo o eventualnem povisku cen za 1 K pri sklepnih nakupih črtale.

Kava naznanja trdnjeje cene. Petrolej notira neizpremenjeno. Barell-cene odnehujejo znatno, češ, da imajo rafinerije znatne zaloge. Špirit tendira trdno.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imeno-vat bolesi utešujoče, mišice in živce krep-čujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naseledkih prehlajenja. Cena ste-klenci K 1-90. Po poštnem povzetju razpo-šilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuch-lauben 9. V zalogah po deželi je izrečno za-htevati MOLL-ov prepart, zasnovan z varstveno znamko in podpisom. 2 31-4

Najodličnejše zdravniške avtoritete porablja jo

rogaški „Styria-vrelec“ za bronhialne in kronične katarje v jabolku.

783

Forman proti nahodu Statjica 40 vin. Po vseh lekarnah. Ob priletnu naboda skoraj nezmotljiv uspeh. 867-2

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
držuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI., Wallgasse 34.
Cena lepa svetloba brez instalacije in
nevarnosti. Poraba 1¼ kr. na uro. 2552 35

Obutev
se kakor znano najbolje in po zmer-
nih cenah kupuje
v prvi in največji zalogi čev-
ljev na Kranjskem
FRAN SZANTNER
v Ljubljani
katera čevljarstva trgovina bo v teku
meseca povodom 30letnega obstanja
izdala velik ilustrovan, krasen kata-
log, na kar se vsi zainteresenti opozar-
jajo že vnaprej. 771

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi
priporočen:
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
Kakao najmanj tolaže v sebi, je torej najlažje
prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in
je ob najboljšem okusu izredno poceni.
Prilisten samo z imenom **Ivan Hoff**
in z lajvo varstveno znamko.
Zavoji po ¼ kg 90 vinarjev Dobiva
se povsod.

Postavno varovano.
Vsako ponarejanje in po-
natisovanje kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev
balzam
le z zeleno znamko „redovnica“
Staroslovno, neprekono
proti slabemu prebavljanju, kromu
v želodcu, koliki, kataru, prsnim
boleznim, influenci in t. i.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic s 1 l. velika specialna
steklenica s 2 l. razen zamaskom
K 5 franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
proti vsem že tako starim ranam vnetjem, ranitvam, ab-
scesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3 60
se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Struktura s tiskanih originalnih zahvalnih pism gratis in franco
v zalogi v akciji vseh večjih lekarnah in medicinskih
progerijah. 405-12

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
**Melusine ustna in
zobna voda**
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 K.
Blagorodnemu gospodu **M. Levstiku**,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekoaljv pripomoček proti gnjilobi
zob, zato jo vsakemu najtopljeje pripo-
ročam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vo e.
Dovolim, da to javno oznanite, ker
je res hvale vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljava cesta št. 1
volog novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 48-10

Darila.
Upravištvu našega lista 'so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gospod Jenčič, tehn. v Pragi, 13 K 40 h,
nabrala pri svatbi menškega pivovarja g.
Oldrich Rouseka gospodična Vera Bujar-
ková. — Gospod Miško Reicher v Mariboru
6 K 10 h, nabrala gospica Roza Sark v
Mariboru ob priliki gledališke predstave
„Zupanova Mica“. — Gospod Ivan Pogo-
relec, c. kr. poštni pristav v p. v Sodražici
10 K. Drugi prispevek igralcev pri gosp.
Fajdigi v Sodražici. — Gospod Pavel Lozar
v Ljubljani 18 K kot preostanek med prijat-
elji nabrane vsote za venec pokojnemu no-
tarju gospodu Gregorčiču. — Skupaj 47 K
50 h. Lepa hvala. Živeli!

Zahvala.
Slavni komité veselice, ki so jo bili dne
18. febr. t. l. priredili cerkniški gg. rokodelci,
podarili je čisti dohodek veselice, 2334 K,
odboru obrtne nadaljevalne šole v šolske
namene. Za ta velikodušni dar se slavnemu
veseliškemu odboru presrečno zahvaljujemo.
Odbor obrt. nadaljevalne šole v Cerknici
dne 7. marca 1906.
Andrej Šest **Fr. Šerko**
sol. odja. predsednik.

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.
Solza želodec
Julija Schaumanna
deželnega lekarnarja v Stockeravi. 694-2
Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje
prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno
za uravnanje in ohranjenje dobrega prebavljanja.
Dobiva se v vseh renom. lekar-
nah avstr.-ogrsk. države. Cena 1 škatljice K 175. Razpošilja se po poštne povzetju
če se naročila najmanj 2 škatljici.
Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Zahvala.
Podpisani odbor izreka tem potom slav.
salonskemu orkestru postojnskemu za iz-
datni prispevek 250 K, kot čisti dohodek
Koncerta v prid M. Vilharjevemu spomeniku,
ki se je vršil dne 3. marca t. l. v St. Petru
najlepšo zahvalo. — Obenem iskrena zahvala
in priznanje čislnemu šentpeterskemu od-
boru za prireditel tega koncerta in mno-
gobrojnim udeležencem za vzorno požrtvo-
valnost, ki je pripomogla k tako lepemu
denarnemu vspehu.
**Odbor za napravo M. Vilharjevega
spomenika v Postojni**
dne 9. marca 1906.

Umrli so v Ljubljani.
Dne 6. marca: Franc Šega, umir. spre-
vodnik, 73 let, Križevniške ulice 2, Arteris
sclerosis.
Dne 7. marca: Leopolda Gorjanc,
čevljarjeva hči, 15 mes., Krojaške ulice 4,
pljučnica. — Josip Jesih, postrešček, 78 let,
Rožne ulice 29, Pyaemie. — Franja Brezo-
var, mestna uboga, 79 let, Dolenjska cesta
11, naduha.
Dne 8. marca: Fran Aber, delavec, 58
et, Radeckega cesta 11, kap.
V deželni bolnici:
Dne 4. marca: Ivan Fajgelj, krojaški
pomočnik, 41 let, Tabes dorsalis. — Uršula
Peterlin, mizarjeva vdova, 70 let, Fractura
batis. Marija Selan, kurjačeva žena, 37
let, srčna hiba.
Dne 5. marca: Marija Kopač, delavka,
72 let, pljučnica.
Dne 6. marca: Lovro Avšič, kajzar, 48
let, kap.

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 9. marca 1906.
Naložbeni papiri. Denar. Blago
4½% majska renta 99 80 100—
4½% srebrna renta 99 65 99 85
4½% avstr. krona renta 99 90 100 10
4½% zлата 117 95 118 15
4½% ogrska krona renta 95 05 95 25
4½% zлата 113 10 113 30
4½% posojilo dež. Kranjske
4½% posojilo mesta Spljet
4½% prior. lok. želez. Zadar
4½% bos-herc. železniško
posojilo 1902 100 25 101 25
4½% češka dež. banka k. o. 100— 100 10
4½% zlast. pisma gal. dež.
hipotečne banke 100 25 101 25
4½% pešt. kom. k. o. z
10% pr. 106 20 107 70
4½% zlast. pisma innerst.
hranilnice 100 50 101 50
4½% zlast. pisma ogr. centr.
dež. hranilnice 100— 100 40
4½% z. pis. ogr. hip. ban.
4½% obl. ogr. lokalnih že-
leznic d. dr. 99 50 100 50
4½% obl. češke ind. banke
4½% prior. lok. želez. Trst-
Poreč 99 90
4½% prior. dolenjskih žel. 99 50 100—
3½% prior. juž. žel. kup. 1/1, 1/2
4½% avstr. pos. za žel. p. o.
Srečke.
Srečke od l. 1860½ 195— 197—
od l. 1864 287 25 289 25
tiske 158— 160—
zem. kred. I. emisije 289 50 299 50
II. 290— 300—
ogrsk. hip. banke 267— 275—
srbske a frs. 100— 100— 107 50
turške 150 75 151 75
Baslika 23 50 25 50
Kreditne 472— 482—
Inomoške 78— 84—
Krakovski 91— 99—
Ljubljanske 59— 65—
Avstr. rdeč. križa 50 75 52 75
Ogr 31 80 33 80
Rudolfove 56— 60—
Salcburške 71— 77—
Dunajske kom. 527— 536—
Dolnice.
Južne železnice 124 90 125 90
Državne železnice 674— 675—
Avstr.-ogrsk. bančne dein. 1632— 1643—
Avstr. kreditne banke 672— 673—
Ogrske 794— 794 75
Živnostenske 245 50 246 50
Premogokop v Mostu (Brux) 655— 660—
Alpinske montan 540 50 541 50
Praške žel. ind. dr. 2654— 2674—
Rima-Muranyi 538 40 539 40
Trboveljske prem. družbe 270— 274—
Avstr. orožne tovr. družbe 565— 567—
Češke sladkorne družbe 156— 158—
Valute.
C. kr cekin 11 35 11 39
20 franki 19 12 19 15
20 marke 23 49 23 57
Sovereigns 23 96 24 04
Marke 117 42 117 62
Laški bankovci 95 75 95 95
Rublji 250 50 251 50
Dolarji 4 84 5—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 10. marca 1906.
Termin.
Pšenica za april za 100 kg K 16 60
Rž oktober 100— 16 50
april 100— 13 62
Koruzna oktober 100— 13 32
maj 100— 13 72
julij 100— 13 90
Oves april 100— 15 58
oktober 100— 12 58
Efektiv.
Neizpremenjeno.
Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306 2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.
Mare. Čas Stanje baro- Vetrovi Nebo
opazo- vanja metra v mm. tura v C.
9. 9. zv. 729 2 8 6 sl. jug oblačno
10. 7. zj. 728 8 5 1 sl. sever del. oblač.
2. pop. 731 3 12 1 p. m. svzh. del. oblač.
Srednja večerajšnja temperatura: 8 7°, nor-
male: 2 5°. — Padavina v mm 0 0.

Zahvala.
Slavni komité veselice, ki so jo bili dne
18. febr. t. l. priredili cerkniški gg. rokodelci,
podarili je čisti dohodek veselice, 2334 K,
odboru obrtne nadaljevalne šole v šolske
namene. Za ta velikodušni dar se slavnemu
veseliškemu odboru presrečno zahvaljujemo.
Odbor obrt. nadaljevalne šole v Cerknici
dne 7. marca 1906.
Andrej Šest **Fr. Šerko**
sol. odja. predsednik.

Karel Januš
zlatar 914
včeraj ob 4. uri popoldne v starosti
38 let nenadoma preminul. Pogreb
dragega rajnika se vrši jutri v ne-
deljo, dne 11. marca t. l. ob polu
4. uri popoldne iz mrtvašnice.
V Ljubljani, dne 10. marca 1906.
Frančiška Januš.

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze srčnega
sočutja povodom bridke smrti naše
ljubljene matere oziroma stare ma-
tere, gospe
Terezije Suša roj. Delak
kakor tudi za tolažilne obiske in
obilno spremstvo k večnemu počitku
izrekajo vsem sorodnikom, prijateljem
in v znanem najiskrenejšo zahvalo
žalujoči ostali.
Senozeče, dne 8. marca 1906.

Zahvala.
V težkih urah bolezn in smrti na-
šega najboljšega soproga in očeta, gosp.
Franca Šega
dohajalo nam je obilo odkritostnih
tolajil, ki so nam lajšala bridkosti.
Predvsem pa se moramo kar najiskre-
nejše zahvaliti velenjenemu gospodu
dr. Ivanu Jenku, ki se ni strahil
nobenega truda, da je lajšal dragemu
rajniku bolečine, čast gospodu kaplanu
Potokarju, ki je dragemu pokojniku
dal poslednje tolažilo sv. vere ter ga
okrepčal za poslednjo pot v lepo bo-
dočnost, blagorodnemu gospodu E.
Guttmanu, viš. nadzorniku in na-
čelniku postaje južne železnice za iz-
kazano naklonjenost.
Našo najiskrenejšo zahvalo pa naj
sprejmejo tudi vsi gg. uradniki, želez-
ničarji in vsi, ki so se s krasnimi
venci spomnili rajnika in pa vsi oni,
ki so od daleč in blizu prihiteli ter
ga spremiti k večnemu počitku
V Ljubljani, 10. marca 1906.
žalujoči ostali.

MATTONI'S
GIESSSHÜBLER
Priporočeno se, paziti na to zname-
nje, užeano v probek, in na eti-
keto z rdečim orlom, ker se jako
pogostoma prodajajo ponaredbe
Mattoni-eve Giesshübler slatine.
V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-ju
in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih
specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.
Na Starem trgu št. 13 se odda
lep, velik prostor
za trgovino.
Ta se more razdeliti tudi na dva manjša
lokala. Vprašanja istotam II. nadstropje.
892

Knjigovodinja
trgovsko izurjena, ki ima veselje do
trgovine se takoj sprejme.
Kje — pove upravištvo „Slov.
Naroda“. 907—1
905
Šivilje
dobro izurjene, se sprejmejo takoj pri
A. Singer, Gospodsko ul. 4.

Veliko skladišče
pripravno tudi za vinsko klet, se odda
v najem.
Več se izve v gostilni na Bregu
št. 2 v Ljubljani. 899—1

Trgovski pomočnik
mešane stroke, vojaščine prost, želi
koncem tekočega meseca sedanjoo slu-
žbo premeniti.
Naslov pove upravištvo „Slov.
Naroda“. 903—1
Za skupno gospodinjstvo išče brhke,
samostojne 897—1
gospice ali ločene žene
(tudi s penzijo) z urejeno trgovino ali
gostilno 30letni prikupen možki v dobri
službi z nekoliko premoženjem. Ponudbe
v nemškem jeziku pod „Glückliches
Heim“ upravn. „Slov. Naroda“.
Za boljše hišo v manjšem mestu na
Kranjskem se išče
gospodična
ki ima veselje do otrok, je popolno
zmožna slovenskega in nemškega jezika
in zna nekoliko šivati obleke. Otroka
sta dva, deklici 6 in 7 let stari.
Priř. ponudbe pod „Dr. R.“ na
upravištvo tega lista. 909—1

Gostilna „pri Buri“
Spodnja Šiška št. 205
Vsako nedeljo in praznik
dopolodne in popoldne
KONCERT
brez vstopnine.
Postrežba točna. Cene zmerne.
K obilni udeležbi vabita najvljudneje
F. in T. Vodišek.
806—3
Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Razstavljeno od 11. marca do
17. marca 1906: 882
Zanimivo potovanje po
vzhodni Aziji
od Bajkalskega jezera na Japonsko.
Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodke ulice št. 6 900
Išče najmo:
fino sobarico v odlično hišo, 15 fl. plače;
več preprostih in boljnih kuharico za
Ljubljano in za zunaj; dve plačilni nataka-
karici za Gorenjsko, znano dober zaslužek;
oženjenega portirja, ki se razume malo
na vrtnarijo (žena dobi postranski zaslužek),
60 K plače, prosto stanovanje, razsvetljavo,
kurjavo; Kočijaža za Gorenjsko na graščino
itd. Več se izve v pisarni. Zunanijm vpra-
šanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Prosim zahtevajte
franko - prospekte in vzorce naj-
boljšega
štajerskega moškega in
ženskega lodna (raševina)
za love, gozdarje in turiste
kakor tudi vse modno blago
za moške in deške obleke,
povrtnike, ulsterje od naj-
cenejših do najfiniših kako-
vosti od prve izvozne firme
za loden **Vincenc Oblack**,
c. kr. dvorni dobavitelj za suknjo, Gradec, Murgasse 9/25.

Kuharica
ki je tudi vajena v gospodinjstvu, se
takoj sprejme. 871—2
Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“.
Sprejemem takoj
8 mizarskih pomočnikov.
Ponudbe na **Franc Civha, mizar**
Trebnje, Dolenjsko. 859—2
Trgovski pomočnik
špecerijske in železninske stroke se
sprejme.
Kje — pove upravištvo „Slov.
Naroda“. 888—2

Spretno
krojaške pomočnike
sprejme trvdka 895—1
M. KUNC v Ljubljani.
Iščem službe
komptoarista, magacinerja ali potovalca.
Govorim in pišem slovensko, nemško
in italijansko. Vajen sem tudi risanja.
Božidar Bräu, Spodnja Šiška 119.

Prijazno solčno 847 2
stanovanje
z dvema sobama, kubinjo, shrambo in
drvarnico se odda za majnik na **Do-**
lenjski cesti št. 4, „pri ribču“.
Službo
delavca, bodisi karkoli, išče doslužen
vojak. — Kdo, pove upravištvo „Slo-
venskega Naroda“. 894—1

Krasnega, 1 in pol leta starega
bernhardinca
in pol leta staro psico iste pasme,
proda po ugodni ceni J. Černe na
Sv. Petra cesti št. 87. 898—1
Učenca
14—15 let starega sprejem s 1. apri-
lom v trgovino z mešanim blagom. —
Prednost ima oni, ki je dovršil par
razredov srednje šole ter je zmožen
nemškega jezika.
Ponudbe na naslov: A. Primožič
v Idriji. 876—2

Služba kapelnika
se razpisuje v mestu Črnomelj. Letna
plača 1200 K. Zabteva se igranje na
I. krilni rog in I. violino ter znanje
slovenskega ali vsaj slovanskega jezika.
Prošnje do 20. sušca 1906.
Nastop službe s 1. aprilom 1906.
Mestno županstvo v Črnomlju.
Proda se iz proste roke
hiša v Črnomlju
stoječa na lepem prostoru na glavnem
trgu. Kupni pogoji ugodni. 901—1
Pojasnila daje posestnica
Karolina Hočevar v Kočevju.

Razpis službe.
Tržaško podporno in bralno
društvo v Trstu razpisuje službo
uradnika.
Prosilci morajo znati deželne jezike,
posebno pa pravilno slovensko v govoru
in pisavi; zahteva se tudi znanje glav-
nih računov in enostavno knjigovodstvo.
Društveni uradnik posluje vsak dan
zjutraj in popoldne.
Plača znaša letnih 1200 K. Zahteva se
kavejca 800 K. Službo je nastopiti takoj.
Natančnejše podatke daje vodstvo
„Tržaškega podpornega in bralnega
društva“, ulica Stadion 19, I. v Trstu.
887—1 **Vodstvo.**

Učenca

14-16 let starega, s primerno izobražbo, močnega in poštenih staršev sprejme

Jak. Petrovčič

trgovec z mešanim blagom v Trebnjem.

Ceno češko

posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12-24, belega, jako mehkega skubljenega K 18-30, K 24-36, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30-36. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštni stroškov. 787-2

Benedikt Sachsel, Lobes 35. pošta Plzen na Češkem.

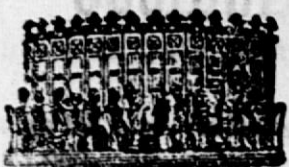
Dobro! upeljana trgovina z

deželnimi pridelki

se zaradi posebnih razmer takej odda.

Več v upravnistvu.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“

Od 11. marca do 17. marca 1906:

Primorsko.

V sredo, dne 14. t. m. ob 9. uri dopoldne se bo Zagradcem, županstvo Slivnica pri Grosupljem prodajalo

posestvo

obstoječe iz hiše, gozda, njiv in travnikov. Pogoji se zvedo pri dražbi

Samo za zasebne ljudi!

Kdor bi sukneno in modno blago za moške in dečke obleke rad kupil dobro in ceno, naj se zaupno obrne na razpošiljalnico sukna

M. Kretschmer na Dunaju I/1.

Vzorci na izbiro franco. — Odmeri se poljubno blaga. — Zastopniki se sprejemajo.

„Šramel“-kvartet (konces. Gorjanc).

Jutri v nedeljo, dne 11. marca

koncert

v salonu restavracije pri „Levu“ (prej Košenina).

Točilo se bode izborno puntigamsko „Rock“ pivo.

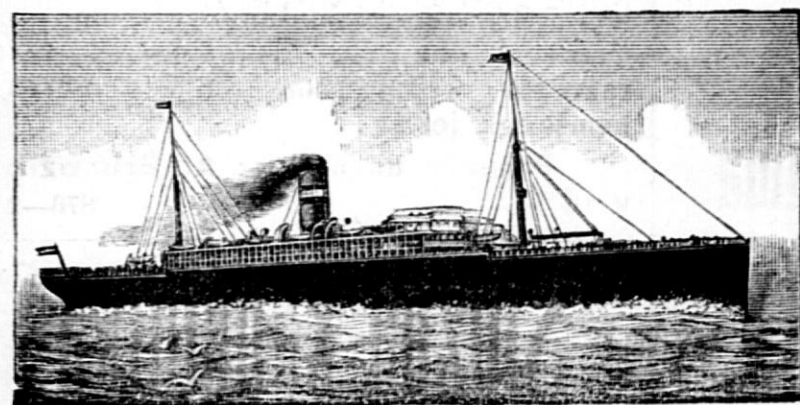
Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 15 krajcarjev.

Popoludne ob 4. uri

KONCERT

na Drenikovem vrhu. Vstop prost.

Najcenejša vožnja v Ameriko!

Boulogne-New York

najhitrejša vožnja

Nizozemsko-ameriške črte

Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika

Vozne liste preskrbi in daje brezplačno pojasnila

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna **Edvard Kristan** v Ljubljani

na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž**. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.). — **Proga v Novo mesto in Kočevje**. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga** v Trbiž. Ob 3. uri 23 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-1st direkt. voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Iši, Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztala, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau, Malega Glödnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra, Lince, Budejovic, Plzna Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osebni vlaki. Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m pop., ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

AVGUST REPIC

sodar 10
Ljubljana, Kolesijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravlja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

KAREL JANUŠ
veil in zlatar
priporoča svojo veliko zalogo briljantov
in diamantov, zlatnine, srebrnine,
zlatih in srebrnih ur, verižic itd. itd.
Popravila in nova dela
izvršuje točno in ceno v lastni delavnici
v Rožnih ulicah šte. 21.

Su njih ostankov veliko v zalogi.

Za pomladno in poletno sezono

se priporoča trgovina s suknem, platnениm in manufakturnim blagom

HUGO IHL
Ljubljana, Spitalske ulice št. 4.

Vzorci na zahtevanje poštine prosto

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejša načona

po najnižji ceni.

Optični zavod

F. P. Zajec, urar
Ljubljana, Stari trg.

Pomagajo hitro in zanesljivo za kašelj, hripavost in zaslezenje.

Izvrstne slašter brez slabega vpliva na tek.

Kartoni po 1 K in 2 K.

Poizkusni kart. 50 vin.

Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

3124-24

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

Ravnateljstvo A. Kamposch.

V veliki dvorani

U nedeljo, dne 11. marca veliki vojaški koncert

Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 30 krajcarjev.

Restavracija na kolodvoru (Schrey).

Vsako soboto in nedeljo se toči

salvatorsko pivo (Monakovo) itd.

Za obilni obisk se priporoča **Josip Schrey**, restavrater.

Razpis služb.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti službo **magistratnega pisarniškega oficijala** s prejemki V., eventualno tudi službo

magistratnega pisarniškega kancelista s prejemki VI. činovnega razreda magistratnih uradnikov, to je z letno plačo 1760 K, z dejalnostno doklado letnih 360 K in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 K, oziroma z letno plačo 1350 K, z dejalnostno doklado 300 K in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 150 K, eventualno tudi službo

magistratnega pisarniškega praktikanta z letnim adjutom 960 K.

Za podelitev zgoraj omenjenih služb so merodajni predpisi § 12. službene pragmatike, ki se glasi: „Za namestitev v pisarniški službi se od prosilca zahteva, da je z dobrim uspehom dovršil nižjo gimnazijo, nižjo realko ali kak drug zavod iste vrste, in pa, da si je splošno usposobljenost za ta poklic zadobil z večletno prakso v kaki državni, deželni, občinski ali kaki zasebni pomožni pisarni, in da se o tem izkaže z ugodnimi izpričevanji.“

Prednost se daje prosilec, ki se izkažejo s srednješolskim zrelostnim izpričevalom ali pa zrelostnim izpričevalom kakega drugega zavoda iste vrste.

Prosilec je njih pravilno opremljene prošnje vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata

najpozneje do 25. marca t. l. Zakasnele ali pa nedostadne prošnje se pri podelitvi ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski dne 7. marca 1906.

Novo!

„A. B. C.“ gorivec

je najcenejša in najlepša razsvetljava!

Prednosti tega gorivca so:

1. Prihranjenje petroleja;
2. Snaženje in privijanje odpade;
3. Gorivec se lahko pritrdi na vsako svetiljko.

Gen. 8 kron.

Glavna zaloga na Kranjskem

ANTON ACHTSCHIN, Wolfove ulice šte. 8.

V zalogi imajo tudi: V Ljubljani: Valentin Golob, Fran Kaiser, Fran Kolmann, Avgust Agnola. V Postojni: Matija Petrič. V Kočevju: Fran Kraus in Fran Engle. V Krškem: Herman Klobučar. V Idriji: Filip Poljanšek. V Novem mestu: Adolf Gustin.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

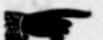
z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

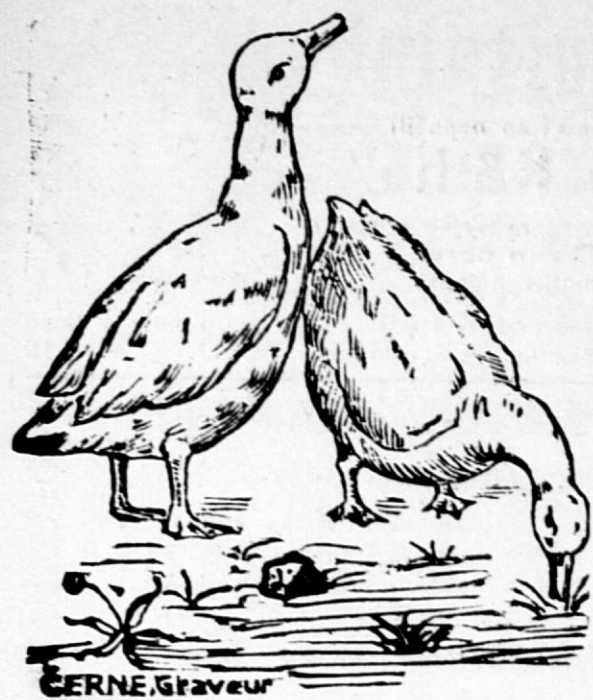
R. A. Smekal

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, **brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk** in **gospodarskih strojev ter motor-mlinov.**

 Odplačevanje na obroke.

496 — 3 **129 odlikovanj!**

Perje in puh
najboljše kakovosti
ceno pri 500-6
Antonu Šarc, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 8.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Namenite naročnikom se
vedilja s povzeto.

J. KEBER

v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
in
na Sv. Petra cesti št. 31
priporoča

svojo tovarniško zalogo
suknena, platnena in
perilnega blaga
po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače
in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 10

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerno.
Postrežem točno.

Jos. Eberle

urar
trgovec z zlatino
in srebrnino

na Mestnem trgu št. 13
filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporoča svojo veliko zalogo prečisti-
skih ur iz prvih tovarov, bndlik,
stenskih, salonskih in ur na
nibalo, briljantov, zlatnine
in srebrnine. Namizna oprava
iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po najnižjih cenah;
1 kg. 50 h, več a 70 h, pri
nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Peštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 35.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdie

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8. — 12. dopoldne in od 3. — 6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrga

282-8

Dr. M. Hudnik, predsednik

Hotel, restavracija
in kavarna

„Balkan“
TRST.

Podpisana naznanjata, da sta prevzela 21. januarja zgoraj omenjeni hotel.

Poslovanje je popolnoma reorganizirano.

Dvigalo, kopeli, električna razsvetljava, najtočnejša
postrežba, izvrstna kuhinja, izbrana vina. 452 6

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Počkaj & Kögl.

Za parkete in linolej!

Voščilo za pod, ki se briše mokro!

proizvaja svetel blesk brez glajenja!

Ohrani lesu naravno svetlo barvo.

Pušica 1/2 kg. K 2-50; pušica 1/3 kg. K 1-35.

Edna izdelovalca: Finster & Meisner, tvornica za lake, Monakovo.

Prodaja samo A. Leghenght, tvornica za parkete
v Ljubljani. 2805-8

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 255-10

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe,
salone in gospodarske sobe,
Preproge, zastorji,
modrool na vzmeti,
žimnati modrool,
otroški vozički itd.

Najnižje cene.

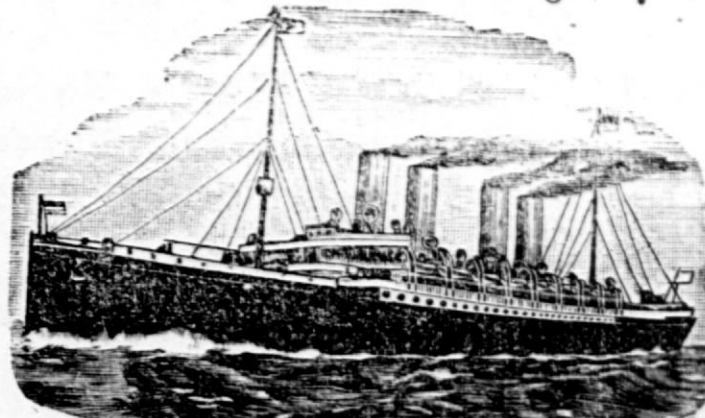
Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

**iz Bremna v
New York**

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navede-
nega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti obdeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. —

Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezpla-
čno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Califor-
nijo, Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše
društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej
progi iz Bremna enkrat mesečno. 2825-30

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Batimora in na vse ostale dele sveta,
kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!
Beriteli!!

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor
tudi svoje priprano izvrstno **apno**.
Priporočila in spričovala
rasnih uradov in najsiovitějšíh tvrdk so na raspolago.
Centralni urad: 3236-23
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Naicenejša pot za zdaj!!

Red Star Line
*Rdeča zvezda **

V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja
z modernimi opravle-
nimi novimi
New York brzoparniki
te solidne
Philadelpha
družbe pri
pošteni in
snažni po-
strežbi. Natančen
zanesljiv pouk in
veljavne listke
dobite v 51-10

Kolodvorskih ulicah št. 41
od južnega kolodvora na desno.
za zastopstvo „Rdeče zvezde“
Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite
pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland,
Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je prihit. Višdnost,
snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Največja izbira

najboljših in najcenejših

**dvokoles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jam-
stvo. * Vezenje poučujemo
brezplačno. * Lastna delav-
nica za poprave. 256-10

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Zidovske ulice št. 7

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 52-10

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

SELE & KARY - jev 532-5

FREDIN

Najboljše čistilno sredstvo za vsako boljše obnovo rumeno in črno. Posebno priporočljivo za čevlje iz boxcala, oscarja, cheureaux in lakovega usnja. DUNAJ XII, 1.

Meščanska korporacija v Kamniku

proda letos spomladi 866-2

3000 lepih 3-4 letnih hrastovih in 10.000 lepih 3 letnih borovih sadik.

Istotam se sprejme takoj gozdni praktikant brez plače.

Malo rabljen landaver

za enega ali za dva konja se kupi po ugodni ceni pri izdelovalcu vozov

Francu Stare v Kamniku

Izdelujejo se tudi vseh vrst najfinišni popolnoma in napol kriti vozovi, za katere se uporablja najtrpežnejši jesenovi les. 747-4

CUNARD LINE.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja 3106-25

AMERIKO!

Vsaki 14 dni vozijo parniki, opremljeni s po dvema vijakoma in brezžičnim brzojavom, noseči po 10.000 ton

v smeri TRST-NEW-YORK.

Pojasnila in vozne liste daje glavni zastopnik:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: Pannonia v ponedeljek, 12. marca 1906. Carpathia v nedeljo, 25. marca 1906; Altonia v ponedeljek, 9. aprila 1906;

Filipa Neusteina

POSILJENE

odvajalne kroglice

(prej Neusteinove Elizabetne kroglice)

preizkušene že več let in od različnih zdravnikov priporočene kot lahko odvajajoče, razkrajajoče sredstvo, ne motijo prebave in so popolnoma neškodljive, ker so oslajene, zauživajo te kroglice radi tudi otroci. Škatljica s 15 kroglicami stane 30 h. zvitke z 8 škatljicami, torej 120 kroglicami stane 2 K av. velj. Če se pošlje denar K 245 naprej, se pošlje franco 1 zvitke kroglic. Zahtevajte „Filipa Neusteina“

odvajalne kroglice. Samo pristne, če ima vsaka škatljica na zadnji strani našo obl. zav. varstveno znamko „Sv. Leopold“ v rdečo-črnem tisku. Naše registrirane škatljice, naročila in embalaže morajo nositi podpis Filipa Neusteina, lekarna.

Filipa Neusteina lekarna „Pri sv. Leopoldu“ na Dunaju, I., Plankengasse št. 6. 3391-16

Dobiva se v vseh lekarnah.

VITA

Prirodna rudninska voda

VITA

Najboljši natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri:

obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih, sopih, prebavi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 7-2

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 10

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1930. Telefon št. 79.

Modna trgovina J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice v novi zgradbi „Mestne hranilnice“ priporoča

lepe moške in ženske klobuke

fino perilo, kravate, kakor tudi vse v modno trgovino spadajoče predmete.

Pri nabavi perila za opremo poseben rabat.

Za rečno postrežbo in strogo solidno blago jamči že mnogo let obstoječa firma.

Cementna zarezna strešna opeka

Iz portland cements in peska.

Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka stroha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Odlikovan z diplomom, zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN

Izdelovatelj cementnih Glince pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

Ada milo po 60 h cream po 1 K za olepšanje polti in telesa.

Ada ustna voda zobni prašek po 1 K, za gojitve zob in ust.

Ada lasna voda lasna pomada po 1 K, za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblateno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, kemik v Ljubljani.

Nadomestke za „Aido“ zavračajte.

Avg. Agnola

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Št. 237. 823-3

Razglas.

V gozdni drevesnici v Gradišu pri Ljubljani se bodo oddajale letošnje pomlad

triletna smreke po 4 krone

in

dveletni beli borovci po 3 krone

za vsakih tisoč dreves, pri čemur so všteti že stroški za izkopavanje in zavlajanje dreves v mah in slamo, eventualno tudi v zaboje in za prevažanje dreves do kolodvorov, oziroma do poštnega urada v Ljubljani.

Naročila, katerim se mora obenem tudi dotični noveni znesek priložiti, prejeto e. kr. deželno gozdno nadzorstvo v Ljubljani, e. kr. okrajna gozdna nadzorstva in e. kr. gozdne nadzorne postaje dokler je kaj zaloge.

C. kr. deželno gozdno nadzorstvo za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 3. marca 1906.

Št. 3253. 827-3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov:

1.) v Grosupljem
2.) v Senožečah in
3.) na Trati.

Z vsako teh služb je združena plača 1600 K in aktivitetna doklada 200 K. Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 1. aprila 1906

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 1. marca 1906.

? Jekelinus?

je naj-je naj-je zdaj

boljša cenejša edino

pametna snov za suho snaženje

v sedanjosti!!

Ne samo za vse kovine, ampak tudi za pohištvo iz lesa in usnja, oljnate silke, igralne karte, marmornate plošče itd. itd.

Zahtevajte povsod za 12 vinarjev le Jekelinus.

Osrednja prodaja: JOSIP ŽUG, Dunaj, II 3, Ob. Donaustrasse 101.

Zaloge v Ljubljani: Henrik Kenda, I. Korentan, Anton Krisper, Vaso Petrič in Viktor Schiffer.

Št. 56/Pr. 822-3

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti izpraznjena služba

mestnega fizika

S to službo so združeni prejemki II. činovnega razreda magistratnih uradnikov, to je temeljna plača letnih 3600 K, dejalnostna doklada letnih 600 K in pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 400 K na leto.

Prosilci za to službo se morajo izkazati, da so diplomirani avstrijski zdravniki vsega zdravilstva, da so prebili fizikatni izpit in da so zmognili obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi.

Z dokazili dosedanjega službovanja opremljene prošnje je vlagati pri predstvi mestnega magistrata najpozneje do 15. marca t. l.

Zakasnele ali pa pomankljive prošnje se pri oddaji razpisane službe ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 2. marca 1906

Novo lepoto

Novo mladost

Novo gracijo

dosežete po prirodnem potu. Lepa biti, lepa postati in lepa ostati je stremenje in želja vsake dame. Nudimo vam pripomoček za to:

prof. Williama pristne ameriške Axa-tablete

po njih posebni sestavi neposredno in neprekosljivo lepoto za polt.

Prof. Williama pristne ameriške Axa-tablete napravijo vsled svoje preproste diskretne in prijetne uporabe polt zametastomehko, voljno in gibčno, dajo koži posebno nežno barvo, dajo polti prirodni blesk popolnega zdravja in jo utrdijo proti vsem vplivom vremena. Najnežnejša koža lahko prenaša ostro vreme, je zavarovana proti vetru, ji ne škoduje dež in tudi ob najtoplejši solnični pripeki ne ogori, če jo mažete z Axa-tabletami. Ob rabi Axa-tablet se že po dveh do treh dnevih pokaže precejšnja preuredba polti, ki se očisti, lica pa rožnato pordeče. Starejše dame in gospodje se bodo čudili, kako se upadla lica že po kratki dobi pookroglijo, prejšnje vraske in gube se porazgube. Zopna polt, napake polti, vraske, ogro, luščenje kože, solnne pege, izpuščaji, rdečina na nosu itd. se odstranijo čudovito hitro. En sam poizkus vas prepriča o čudovitem učinku Axa-tablet.

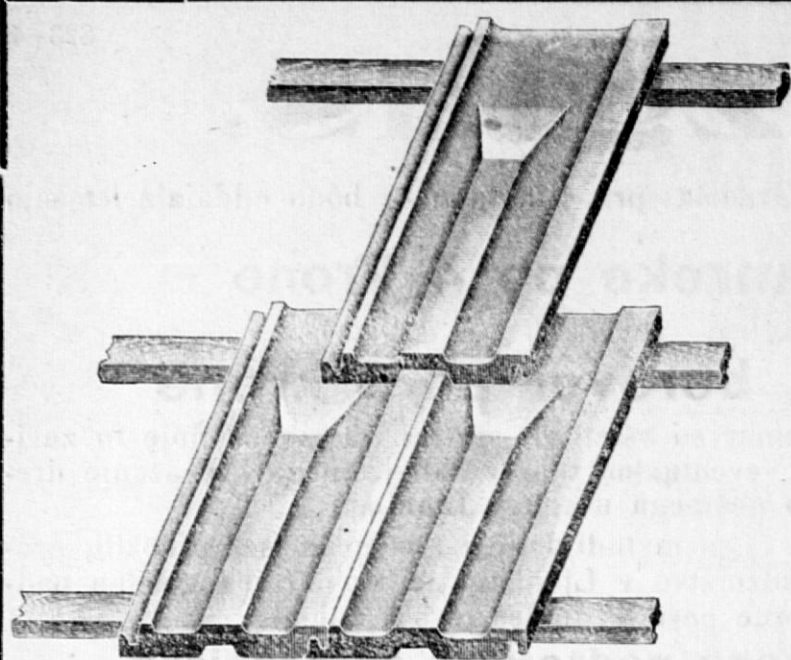
Prof. Williama pristne ameriške Axa-tablete pomagajo, če se lahkni, povsod uporabljivi, pripravi predpisi pravilno rabijo, da se koža omeči in postane voljna, barva se osveži, luknjice na koži se očistijo — lepota pa postane popolna.

Za vse vrste toalet, za kopol in za otroke za ohranitev in polepšanje las, za kožo na glavi in za polt so Axa-tablete resnično najboljšo sredstvo.

Prof. Williama pristne ameriške Axa-tablete so najboljše za gospode, dame, otroke in dojenčke. — Cena: karton št. 1 (25 kosov za 25kratno rabo) K 2-50, karton št. 2 (50 kosov za 50kratno rabo) K 4-50, karton št. 3 (100 kosov za 100kratno rabo) K 8-50. Po povzetju ali če se pošlje denar naprej razpošilja evropska glavna zaloga:

RIVIERA-PARFUMERIE

Dunaj, I., Kohlmarkt 1. 706-1

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel)

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v oseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Velika eksportna
tvrdka.

Franc Keber

Ljubljana
Dunajska cesta 12.

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

514-10

priporoča slav. občinstvu svojo veliko zalogo ur, veržic, prstanov itd.
po najnižjih cenah.

St. 109. Srebrna cilindar remontoarska ura na kamnih tekoča gld. 3-75.
St. 137. Srebrna remontoarska na sidro s tremi močnimi pokrovi gld. 5-90.
St. 155. Srebrna cilindar remont. ženska ura z močnim kolesjem gld. 4-50.

Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ga pošiljam brezplačno.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov

Klobuke

cilindre in
čepice

10
v najnovejših
faconah in v velikih izberah

priporoča

Ivan Soklič

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Najkoristnejša
darila so
SINGERJEVI
šivalni stroji.

Naprodaj so v vseh
prodajalnicah
s tem polegstoječim
kazalom.

SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Filijalke: Postojna, Kočevje, Kranj, Novo mesto.

Hotel „Ilirija“.

V nedeljo, dne
11. marca 1906.

Velik koncert

Ljubljanske društvene godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina 20 kr.

Za mnogobrojni obisk prosi z velespoštovanjem **F. Novak**, hotelir.

Razglas.

Posredovalnica za službe
zadruge gostilničarjev, kavar-
narjev, krčmarjev in žganje-
točnikov v Ljubljani

se nahaja
v **Gradišču št. 7**
I. nadstropje na levo.

Ljubljana, 9. marca 1906.

Načelnik: Tosti.

Otvoritev vrtnarstva.

Slav. p. n. občinstvu v Ljubljani in na
deželi si dovoljujem najljubše naznaniti,
da sem otvoril

na Rimski cesti št. 5
umetno in trgovsko vrtnarstvo

Izdelujem vsakovrstne šopke in vence po najnovejši obliki,
kakor tudi vsa v vrtnarsko stroko spadajoča del solidno in jako ceno.

V nadi, da me bo slav. občinstvo posečalo z mnogimi naro-
čili, se najvdaneje priporočam z velespoštovanjem

Viktor Korsika mlajši
umetni in trgovski vrtnar.

JOSIP MAKOVEC jun.

sobni, dekoracijski in napisni slikar in pleskar

v Ljubljani
Kolodvorske ulice št. 6

se priporoča slavnemu p. n.
občinstvu za izvršitev vseh
v svojo stroko spadajočih

Del.

Zmerne cene.

Strogo solidno delo.

Specialist za
fladranje
lesne imitacije
in moderno
slikanje sob.

Slikar in pleskar
c. kr.
držav. železnice.

Najzanesljivejša
izvršitev vseh del
te stroke.

786 2

Filialka v Opatiji.

Filialka v Opatiji.

Knjižna novost!

A. Škerc:
Mučeniki.

Slike iz naše protireformacije.

Cena: broš. z izvirno risbo na naslovni
strani 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h, po
pošti 20 h več.

Ta najnovejša Škercova pesniška
knjiga obsega petdeset epskih pesnitev
iz zgodovine slovenske protireformacije.
Reakcija zoper protestantizem se je bila
začela že za Trubarja. Ko pa je zasedel
ljubljansko škofijsko stolico Tomaž Hren,
so se začeli hudi časi za slovenske pre-
testante. To reakcijo nam slika Škerc
v plastičnih epskih pesnitvah na podlagi
zgodovine in v njenem duhu. Vsak iz-
obrazen Slovenec se mora zanimati za
zgodovino svojega naroda, torej tudi za
slov. protestante, ki so po dolgem upi-
ranju podlegli kot pravi mučeniki za svoje
prepričanje, tako, da jim mora izkazovati
svoje simpatije in spoštovanje vsak na-
preden Slovenec

54-25

Knjiga je izšla v založbi
Lav. Schwentnerja
v Ljubljani.

Za spomladansko in poletno sezono!!

G. ČADEŽ
v Ljubljani
Mestni trg šte. 14
(poleg Urbančeve
manufakturne
trgovine).

Prebrnem znaten popust!

Velika zaloga
klobukov
čepic, raznega mo-
škega perila itd. itd.

Kravate,
ouratnike
in manšete.
Cene zmerne.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove
ulice št. 9.

priporočata svojo velikansko
zalogo konfekcijskega blaga
za gospe in gospode, deklice
in dečke.

Največja izbira novosti za
pomlad in poletje.

Ceniki na zahtevo zastoj, poštne prosto.